

309255

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. చెన్నపట్టణము 1918 సం॥ డిసెంబరు నెల 11 వ తేది బుధవారము సెం 207. నంపుటము. 7 కాళయానీ వామన సంవత్సర మాగ్గ శిరమా సశుద్ధ అష్టమి ౮. సంచిక ౨౦౭

సందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!! ఆంద్రమైన 1919 క్యాలండరు నవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ మా మందులను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును. ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0. మొత్తముగా గొనువారలకు ధర క్లింపి యివ్వబడును. వి. పి. గ కాక, మందుగా చీట్లు పంపివారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు. కొలపి ప్రతు-మాత్రమే యివ్వబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

తామరలైలము	పండ్లపాడి	మోహనిలైలము
డబ్బి 1-కి 0-6-0	డబ్బి 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపడదు దగ్గు, నైత్యము, కడికెము, రొమ్మునడికెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము. చక్కనిడబ్బితో వెల రూ. 0-8-0; డబ్బా 1-కి రూ. 5-6-0. పోట్టుఖచ్చలు వేలు. అమృతాంజనం డి పో, } 109. ఫేరోడ్డు, బొంబాయి. 6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

తిమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును "ఎలెక్ట్రా" వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు. సరియైనకాలములో తమ సంకేతికర్తలములకు పోగలరు.

"ఎలెక్ట్రా" (1049)

ఎలెక్ట్రా తిమర నడక చాల దిక్కుమంగనుండును. గడియారములయు శ్రేష్ఠమైన తరికరములతో చేయబడినది.

తెన్నలో 1914 సం॥న జరిగిన చాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గ్యాల్వే స్వీసు ఎలెక్ట్రావాచికి గొప్పబహుమతి (గ్యాండు ప్రిమ్స్) జిసంగబడినది. గొప్ప బహుమానము.

గ్యాల్వే లెట్ కంపెనీ, స్విస్ మేడు. నమ్మకమైనగడియారములు. చౌకధరలు. పలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోట నుదొరకును. ఏజెంట్లు: జి. ఇ. సంపత్ శెట్టి అండుకో, ఎన్.ప్లనేడు, మదరాసు.

అమృతార్ణవ అవశేషము. ఈతేద్యమున రత్నములచుట్టిచేసి దీర్ఘమును హెచ్చించి నిలము. కడిగింపి యుద్ధకేమనము చేసి శత్రు కాలి నుంటు పోగొట్టును. మొదటను చుట్టచేసి శరీరమునకు తేజస్సును కలిగింనును. దీర్ఘము, భేదము, తలకొప్పి, బొమ్మకొప్పి మొదలగువానిని తత్పర నివారించును. (218) అర్థశాన డబ్బి 1-కి రూ. 2-0-0. వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్, బంకనిగ్రామ కొనకాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మలయ చందనము (1251) పెగరోగమునకు తుకారము మందు పుష్కరి నుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పత్తము లేదు. విచిత్రా మున్నగు కఠినవికర్షల పనిలేదు. రుచ్య మైన మా మలయచందనము ఎలుపు తెలుపు, పచ్చ అడ మూడు విధముల పెగరోగమును మూడుపూటలలో మాన్పును. డబ్బి 1-కి 2-0-0 గంధర్వశార్మసే, రాజమండ్రి.

వర్షవృశ్చిక విషసంజీవిని. (కెల్లెడ్డు ప్రెస్ పుస్తకము) 886 అమృతమే వర్షవృశ్చిక విషసంజీవిని పోషించును. ఉపయోగము కలుపుచేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వబడును. ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు యింట్లో ఉంచిన చుట్టొకవధము. అంగ్ల యుద్ధసాని, శత్రువైద్యులచే పోషణంబుబడియున్నది. ఎన్ని దివములు జంతువును బండ్లు గుణముచూపినా లేకుండు మాత్రమే కాక ఎలుక, కుక్క, పాము, బట్టి మొదలగు విషబంతువుల కాటలకు నురయోగించును. వెల పోకెట్ 1-కి 0-8-0 సాఫ్ట్ 0-2-0. 1 డబ్బా పోకెట్ 1-కి రూ 5-0-0, పోస్టల్ కేటు. పోకెట్ల విస్తారము కలిపింపుకొనవారికి పోస్టల్ ఇతాం కర్తవలకు 100 కి 20 రూపాయలు కమిషన్ నివ్వబడును. చిరునామా: ధన లక్ష్మి 30 పెన్, 10 చంక శేకేడు స్ట్రీట్, పోకానపేట పోస్ట్, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జగ్గనీ గారడి, యోగ దృష్టి, వాస్తవానుభవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్ర కాస్త్రము, భూత వైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లు వేక తమాషాలు, విత్తితెలువోదవిద్యలు గలవు ఇంతేగాక మనమృతి మాయలుతో పాటు, మామిడిచెట్టును ఫుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తిలకాయచే మాట లాడించుట, భూమిపై గజముయెత్తున గాలిలో మనమృతిని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమున చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. దీనివెల 4 రూ॥లు పి. ఆర్. జనార్దనం వాయుడు, బంకోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

పాకటెక్ వేనాలు. ఫల సుధికము. (1886) వెల సరసము. ప్లాక్ బర్డు రూ.8-12-0, వాటర్ చూపు 7-8-0, స్పాన్ 7-0-0, అలెగ్జాండ్రా 2-12-0, ఆన్ సోరయా బి టైమెపిన్ 4-8-0, అలారిం టైమెపిన్ 7-8-0, తిర్మపాము 1 పింట్లు 8-0-0. R.K. Nathan & Co., No. 1, Triplicane, Madras.

విషజ్వరము! ఇన్ ఫ్లు ఎంజా విషపడినెము ఇకా ఫ్లుఎంజా సాల్ట (శ్రేష్ఠ విషజ్వరములకు ఉప్య) ఇది ఈ రోగమున నిర్మూలముచేసి ప్రాణములను కాపాడును. ఇతరవివరములను గోరువారు, (1858) హారిదాసర్ వైద్యశాల, రామపురం, మద్రాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా. శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. విజ్ఞానము సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ గ్రంథకర్త: డా. జగద్భావస్వామిగారు, బి. పి. తిమ్మనైజా చక్కని గ్రంథము. వెల రూ.8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రవత్రికా కార్యాలయము పోస్టాఫీసు 212, మదరాసు

సమకాలికాభిప్రాయములు

కా. పటేలుగారి హిందూనివాహనాసనము.

ఈశాసనమును గురించి బయట వెడలుచున్న యాత్రే పములు ఎన్నదగినవి కావు. ఆత్రే పముల సంఖ్య అత్యల్పము. ప్రజా బాహుళ్య మివివాహాశాసనమును బహిష్కారముగ ఆమోదించు చున్నది. "ఆదాన్ మెయిలు" పత్రిక ఈ సంగతిని కప్పి పుచ్చి, ఆత్రే పముల సంఖ్య అమితముగానున్నదనియు గొంచె మెక్కువ తప్పుకనక, హిందూవులందఱు పటేలుగారి శాసనము నాత్రే పించుచున్నారనియు, ఈశాసనము నామోదించు సంఘ సంస్కర్తలయొక్క సంఖ్య మిక్కిలి యల్పముగానున్నదనియుఁ జెబకపలుకుట పట్టుచు అధికారులకండ్లలోఁ గా రము కొట్టఁజూచుచున్నది; హిందూవులుప్రపంచమున న "పేక్షించుచు" "మెయిలు" పత్రిక "గాజకీయసంస్కరణముం బ్రారంభించుటకు ముందు సంఘసంస్కరణముం బ్రారంభించినదాని పరిణాద"ని హితబోధచేసి యుండెను; ఇపు డా హితబోధను మఱచిపోయినది; సంఘమును సంస్కరింపఁబూని నపుడు, ఇంకను కాలమువారితదని, యిపుడు తొకపీఠిక బ్రారం భించినది! "మెయిలు" భయము మే మెఱుఁగుదుము. జాతి యూహితోడనే, దేశభావదైకమగ్నము ప్రబలును; వికార త్యము ప్రబలితోడనే, స్వభావాలనేచ్చ ముదురును; స్వభా వాలనేచ్చ ప్రజలలోఁ దలచుచున్న తరువాత, తత్పాలనము వచ్చియే తీరును. ఈ రహస్యము "మెయిలు" పత్రికకుఁ బూ ర్ణముగ దెలిసియుంటుంటేతినే, యీశాసనమును గుఱించి, పూర్వాచారపర యణుల వెదకఁజేరి తాళమువేయుచున్నదని నిరభ్యంతరముగఁ జెప్పవచ్చును. అంగీ ఘనము నడపు పత్రికలూ కూడ, సంఘసంస్కరణమును బ్రతిఘటియింపఁబూనుట సాహ సము! సాహసమే గాదు బద్ధాశయము నగు నవటకు సందియ ముండదు. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

* * * * *

సంస్కరణములు ఛాయామాత్రములు.

హైందవ రాజ్యాంగ సంస్కరణములు ఆంగ్లజేశము కంటె అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములం దెక్కుడు వివరము గను నివృత్తిపాలనబుద్ధితోడను విమర్శింపబడుట చాలసం తోషదాయకము. బోప్టనునందలి "క్రిస్టియను వైస్స మో నిటరు" పత్రిక సంస్కరణములకు కొంచెము వివరముగ విమ ర్శించుచు కడపటివ్యాసమున ఆగష్టు 20 వ తేదీ నాటిప్రక టన మిగులస్పష్టములములమున నిలువ పెట్టుకొనవలెదనని స్పష్టమగుచున్నది. "బాధ్యతాయుత పాలన" మను మాట కొక్కటియే అర్థము. దీరతనమువారు నియోజకవర్గమువారికి బాధ్యతయుగ నుండుటను ప్రజాప్రతినిధులు కార్య నిర్వాక వర్గమును తొలగించుట కధికాము గలిగియుండుటయు మా త్రమే బాధ్యతాయుతపరిపాలనార్థము. ఇంతకంటె దానికి వేఱు అర్థములేదు. అయినను, "అధికారసంస్కరణ ప్రజాశాసకయం దిది స్పష్టముగ వివరింపబడలేదు. స్థానిక సంఘములందు ప్రజాధికారము పరి పూర్ణముగ నుండవలయునని అందు మొక్కినక్కఱింపబడిన దనుట నిశ్చయము; కాని స్థానిక ప్రభుత్వము మాత్రము బాధ్య తాయుత ప్రభుత్వము కాదు; దానిఛాయామాత్రముగ నున్నది. రాష్ట్రీయమంత్రులకు కొన్ని ప్రజామత్రాఖలవై నధికార మొసగ బడును; అయినను మేము స్పష్టపరచినరీతి నది బాధ్య తాయుతపాలనము కా నేరదు. ఇంక హిందూజేశ ప్రభుత్వ విషయమున నీఛాయయైనను గన్పట్టును."

ఈసంగతి నే బీసెంటుగూ రనేకసారులు చెప్పుచు వచ్చిరి. ఈసంగతి నే ప్రత్యేకదేశీయమహాసభవారు దృఢపర చిరి. కొంచె మసంభాష్యవార్తము త్రొక్కినను మితవాదుల మహాసభయు నీయంతయు నే విశదపర చెను. ఈపేరాను మాం పేగుగాను చూచిరా యని మేము సంతయించుచున్నాము.

తెగినంత స్వాతంత్ర్య మిటువడలేదని తలచు భారతీ యులకు "ధిల్లీ చామ దూరమున నున్నది, తొందరపడవ" దని సంస్కరణప్రజాశాసక గ్రంథకర్తల బుద్ధిచెప్పుదురు. గ్రంథ కర్త లీమాటల నుపయోగించుట యేమియు బాగులేదనివైనద నూరించిన బోప్టపత్రిక గర్హించుచున్నది. ఈ మాటల యర్థ మునే గ్రంథకర్తలు భారతరాజకీయవేత్త లా "నగరము నాశ్రమించుకొన నేగుచున్నా" రని చెప్పుచు విస్పష్టముగ వ్యాఖ్యానముచేసి చెప్పిరి.

"అది యొకదుగ్గిరు. ఎప్పుడో యొకప్పుడాభ్రమను విడిచి ఆన్యోన్య సహాయభావము, అచలిమగు! గభీరవిశ్వా

నేత యంత్ర గారములు

బిన్నికంపెనివారి ప్రకటనము.

ఆంధ్రానుగారి హితోపదేశము.

మహాత్మ గాంధీగారి సంతకము.

నేనును యంత్ర గారములు మాయబడియేయున్నవి. నిన్న సాయంకాలము పెరంబూరు బారన్సులయొద్ద కూలివాం డ్రుసభ యొకటి జరిగినది. మహాత్మ గాంధీగారియొద్దనుండి ప్రత్యే కముగా కూలివాండ్ల స్థితిగతులను కనుగొనుటకు వచ్చిన సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాన్ గారు, ఇక కొందరును, కూలివాం డ్రుందరును సభ నలంకరించిరి. బి. పి. వాడియా గారు సభాధి పత్యము వహించిరి.

సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమైన తదనంతరము కూలి వాండ్లకు ఆంధ్రానుగారిని పరచుటను చేసిరి. ఆంధ్రాను గారు ప్రఖ్యాతదేశభక్తులు. కవిచంద్రుడు రవీంద్రనాథ ఠా కూరుగారి శాంతి నికేతనమున స్వార్థత్యాగముతో నేవచేయు చున్న మహానీయులు. మనకూలివాండ్లను ఫిజి, మలే వీవులకు వెళ్లి అచ్చటి భారతీయుల పరిస్థితులను కనుగొని వారి సౌఖ్య మున కైతర్యము పాటుపడినారు. ఇట్టి మహానీయులు కష్ట నిష్ఠులముల నరయుటకు వచ్చుట సంతోషకర మని చెప్పిరి.

తరువాత వాడియా గారు, కూలివాండ్లు కొందరు వాడియనున యంత్ర గారములలో అధికాముల క్రొత్తముల త్రవవుల ప్రకారము వెళ్లించుటకు చింతించున్నా మని చెప్పిరి. వారిసంఖ్య కొద్దిపాటిదైనను వారిని మిమిక్రముగా పరిగణించుట మంచిదిగాదు. ఇంకవరకు మిగుల అయికరుత్వము వహించి కష్టముల కొల్పియున్నారు. ఇటులనే కొంతకాల ముండిన యెడల దేశగౌరవమును నిలువజేసిన వారగుదురు. మిగులముగను దేశమున భవముబాగు గా వనూ లగుచున్న దనిరి.

మహాత్మ గాంధీగారి సంతకము.

తరువాత ఆంధ్రానుగారు సభలో మాటలాడుచు, మహాత్మ గాంధీగారు తమద్వారా కూలివాండ్ల కిచ్చిన సంతక మును దెలిపిరి. కూలివాండ్లు సత్యమార్గము నవలంబించి వికృ తభావముతో ఈ కార్యసాగరమున పనిచేయువలయును. సత్యా గ్రహవ్రతమువలన ఎన్ని పనులైనను ఇతరులకు ఆపదలేకుండ గనే చేసవచ్చునని గాంధీగారి అభిప్రాయము. గాంధీగారు ఆర్యోగ్యవంతులైనయెడల తప్పక మదరాసునకు విచ్చేయు టకు సంసిద్ధులై యున్నారు. ఈ సత్యాగ్రహ సంగ్రామము వలన, కూలివాండ్ల యొక్కయు, వారి కుటుంబముల యొక్క యు పరిస్థితులు బాగుపడవలవు. భారత దేశమునందు పని చేయుచున్న వారి (కూలివాండ్ల) సోదరుల స్థితిగతులను బాగుపరచి కాళ్ళత కీర్తిని బడయుగల రని ఆంధ్రానుగారు చెప్పిరి.

తదనంతరము కూలివాండ్లందఱు, మహాత్మ గాంధీగారి యుపదేశము ప్రకారము ఎన్ని కష్టములకైనను నోర్చి, ప్రగర్తి చెదమని సభలో వాగ్దానము చేసిరి. సాయంకాలము 6 గంట లకు సభముగిరినది.

బిన్నికంపెనివారి ప్రకటనము.

కర్నాటిక్, బెక్కింగము యంత్ర గారముల అధిపతు లగు బిన్ని అండు కంపెనివారు, యంత్ర గారముల స్థితిగతు లను గుఱించి యీ క్రిందివిషయములను నిన్న ప్రకటించిరి.

నమును బొందవలయును. ఢిల్లీని శాంతనగరముగ పరిగణింప వలయును. కొట్టికొలదిప్రజల తప్పును సంతసింపగలరో ఆనయ ము గనిపెట్టబడి దాని కవాటము తెఱవబడును. అంతియ గాని ముట్టడిచేయుట కది యుద్దేశింపబడ లేదని గ్రహింప వలయును. అధ్యక్షమాత్రీమే భారతీయులకు అనాటంకమగు ప్రజాప్రభుత్వాభివృద్ధి లభిం ప గల దు. అప్పుడుమాత్రమే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తమ వాగ్దానమును తూర్తిగ చెల్లిం చుకొనినవారగుదురు.

జీతము హెచ్చించుట మొదలగు నివిలుసర్దిగను ప్ర త్యేక సత్యములను గూర్చియు, అంగ్లో ఇండియనుల ప్రత్యేక వర్తక స్వత్వములను గూర్చియు ప్రజాశాసకయందు బాగుగ నూచించుచు భారతీయులకు నామ(ఛాయా)మాత్రపు బాధ్య తాయుతపరిపాలనము నొసగుటచేత వారు నగరమును ముట్ట డించుటవలన తప్ప మరయేవిధమునను దాని జేత మార్గము నను సరించుట. దుస్సాధ్య మగును. (న్యూ ఇండియా పత్రిక.

కలవరమునకు కారణములు. కూలివాండ్లలో అసంతృప్తి కలుగ చేయుటకు కార్మిక సంఘ నాయకులచే, కూలివాండ్లకు బోధింపబడుచున్న స్వరా జ్యము, యూరోపీయనులనునిరసించుచు చెప్పుబడుచున్న మాట లు, మున్నగునవియే కారణములని కంపెనివారి అభిప్రాయము.

న్యూయిండియా పత్రిక వాతలం.

1918 సం. జూలై నెల 8 వ తేదీ పత్రిక యందు న్యూ

యిండియా ఈలాగున వ్రాయుచున్నది.

ఈదేశమున పనిచేయుచున్న మిమ్ము ఇంగ్లండులోని కార్మికవర్గమువారు సహాయము చేయగలరు. కార్మికజైత్రు యుద్ధయత మూలమున స్వరాజ్యపరిపాలనము రాగలదు.

న్యూయిండియా పత్రిక జూలై 15 వ తేదీ సంచిక యందు కూలివాండ్ల స్థితిగతుల ప్రస్తావన అన్యాయముగా మన్నించుచు, స్వరాజ్యము వచ్చినయెడల ఇదియన్నియు నివారణ కాగలనని వ్రాసినది

న్యూయిండియా పత్రిక నవంబరు 30 వ తేదీ స్వామి సత్యదేవు గారి యుపన్యాసమును ప్రకటించినది. అందు స్వా మిగారు కూలివాండ్లు ప్రకృతము శైర్యసాహసములతో పని చేసినయెడల తరురాతి 30 కొట్ల మంది ప్రజలు భారతస్వరా జ్యమునకు పాలుబడవలసి చెప్పినటుల ప్రకటించినది.

డిశంబరు 4 వ తేదీ న్యూయిండియా కూలివాండ్లస్థితి గతులను గురించి వ్రాయుచు, భారతదేశమున భారతీయులు తప్ప ఇతరులు స్వాతంత్ర్యముల ననుభవించువాడ దని వ్రాసినది.

ఈ వాక్యముల వలన కార్మికుల ఆకాంతికి కారణ భూతు లెనరో తెలియగల దనిరి.

తరువాత చుడరాను కూలివాండ్లకు వెకిలేదవీయుటకు శేశవశ్య గారు ముచ్చగువారు చేసిన ప్రయత్నములు, కార్మిక సంఘముయొక్క నిర్మాణము ముచ్చగు విషయములకు కంపెని వారు వివరించుచు, వాడియా గారికి కంపెనివారికి జరిగిన యు త్రప్రత్యుత్తరములు, వాడియా గారు కంపెనివారిని తుమా పణకొరుట, ట్రాంవేనాకరుల సమ్మెకు కారణములను తెలియ చేసిరి.

పిమ్మట అక్టోబరు నెలలో కూలివాండ్లు చేసిన సమ్మె విషయము, కంపెనివారు దానిపట్ల చేసిన ప్రయత్నములను ప్రకటనమునందు వివరించిరి. పిమ్మట కూలివాండ్లకు యం త్రాగారములవారికిని కలిగిన మనస్ఫుల్లము, కూలివాండ్ల యంత్రాగారముల అధికారులకుకొట్టి సేంస్థలను మరగుపర చుట, కూలివాండ్ల ప్రతినిధులు తమవద్దకువచ్చి సేకస్థలను తిరుగ యుద్యోగమున నుంచినయెడల పనిలో చేరవలసి చెప్పుటమున్నగు విషయములను వివరించిరి.

అటుపిమ్మట కంపెనివారు తాము కూలివాండ్లపట్ల చూపుచున్న దయ, సాహభూతి మున్నగునవి, భారతదేశము లోని యే యంత్రాగారములోను కనబడననిరి. కార్మికసంఘ మువారే, స్వరాజ్యమువచ్చిన యెడల కూలివాండ్ల స్థితిగతు లు బాగుపడ గలనని యీ కార్మిక యుద్ధయమును ప్రారం భించిరి.

రాజకీయ పరిస్థితులు కార్మికులలో ప్రవేశపెట్టుటవలన పెట్టుబడిదారులకును కూలివాండ్లకును మనస్ఫుల్లముగల యుం డుట విచారకరము. పారిశ్రామికాభివృద్ధికొరకు ఇట్టి పనులే మియు దేశమున జరుగకుండుటకు కొన్ని సాధనములకు వెద కిన బాగుగా నుండునని కంపెనివారు ప్రకటనమున నుదహ రించిరి.

ఇంజనీరింగు కళాశాల ద్వైవార్షిక పత్రిక:- ఇయ్యది ఇంజనీరింగు కళాశాల విద్యార్థులచే నెలకొల్పబడి నది. ముఖ్యముగ ఇంజనీరింగు జ్ఞానమును పరివ్యాప్తము గావించుటకును, ఈవిషయములయితరుల యభిప్రాయము లను నైకొని అభివృద్ధి గాంచుటకును ఈపత్రిక బయలుదేరినది. ఈసంఘమున ఇంజనీరింగు కళాశాల విద్యార్థులును, విద్యను ముగించి ఉద్యోగములయందు ప్రవేశించిన ఇంజనీరింగు ప్రాత విద్యార్థులును సభ్యులుగ జేరవచ్చును. రెండవతరగతివారు గౌరవసభ్యులుగ జేర్చుకొనవలయుదురు.

ఈపత్రికయందు ఇంజనీరింగు, పారిశ్రామిక, గణిత శాస్త్ర, ప్రకృతిశాస్త్ర, సాఘిక సారస్వత విషయములు చర్చింపబడినవి. ఇయ్యది చాలముఖ్యమైన విషయములయే నుడువదగును.

దీనికి ప్రధాన సంపాదకులు జి. వేంకటాచలము బి.వి. గారు. కార్యదర్శి భావరాజు సత్యనారాయణమూర్తి గారు. ఇందు ముఖ్యముగ ఆంధ్రమునకును సామాన్యముగ ఆంధ్రు లందఱును విశేషశ్రద్ధపహించి ఇంజనీరింగు శాఖయందు గూడ ముంబంజ వై ది అభివృద్ధి కరచుగు కార్యములను జేచు బూనుకొనుచున్నందులకు నీ సంతోషము అభినందించుచున్నా రము.

వృత్తాంతములు

డిశంబరు అఖిలజాతి సర్వ శంకర్నాథుల గారు కలకత్తాకు విచ్చేసెదరు.

గత రాత్రి రాజధానిని విడిచి అనుచరములతో ఢిల్లీ నుండి కలకత్తాకు వచ్చినట్లు.

15వ తేదీన సర్ జేమ్స్ మెన్జీస్ గారు సంచారమునకై వయనపురుదురు. బొంబాయి, కలకత్తా లకు వీరు వెళ్తున్నారు.

ఇండియాకు విమానములు వచ్చుట కొంచె మాలస్య మగునని తెలియచున్నది. 12 తేదీ గురువారమునకు ఢిల్లీకి రావలెను. ఇంకను ఆలస్యము కావచ్చును.

ప్రాంచె ను కమిటీవారు లాహోరునందు పనినిమగించు కొని ఆదివారమునాడు నాగపురమునకు వెళ్లిరి. సాక్షులతో ప్రభువుగారికి ఆనాలోగ్యముగ ఉన్నందున వారు కొంతకాలము లాహోరునందే యుందురు.

కలకత్తా అంటులెన్న సంఘముకంటే మెసపాటెమి యాకు వెళ్ళి క్రతువులచే కైదియగబట్టుకొనివారందరు విడుదలచేయబడిరి. పక్షముడినములలో గా వారు కలకత్తాకు రాగలరని తెలియచున్నది.

కలకత్తా సెంటుభవనమున విద్యుత్తీగలు అంటుకొని అగ్నివ్యాలు వ్యాపించినవి. పుస్తకముల అలమారు అంటుకొనెను. త్వరలోనే అగ్నివ్యాలు చల్లార్చబడినవి. విశ్వ విద్యాలయపు క్యాటెడ్రలును, తదితరప్రదేశములును తగులబడినవి.

లోకమాన్య తిలక్ గారు:— లోకమాన్య తిలక్ గారు ప్రకృతము లందను నగరమున ఆరోగ్యవంతులుగా వున్నారనియు, తిలక్ గారు చికిత్సమీద తెచ్చినదానా జనకరిమానమున విచారణ జరుగు ననియు, మరలా ప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

తిరువాత్తుకు దివాను జే. డబ్ల్యూ. బోరుగారు మరల బ్రిటిషు ఉద్యోగమున ప్రవేశించెదరని తెలియచున్నది. వీరి స్థానే ప్రధాన న్యాయస్థానమందున్న నారాయణ అయ్యరు గారు దివానుగ నియమించబడుదురని తెలిసెడిది. ఈయన కొచ్చిరు జేరియును. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమున వీరు ఎం. ఏ. డి. ఎల్. పరీక్షలందు ఉత్తీర్ణులై. ప్రభువును వీరు ముఖ్య న్యాయాధికారి. కొంతకాలము దివానుగ పనిచేసిరి.

నిన్నటిరోజున భారతదేశీయ మహాజనసభ ఆహ్వాన సంఘమువారు ఢిల్లీలో హాసికల్ ముల్క్ హాక్కిము ఆల్యూల్ ఖాన్ గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైరి. ఈ సందర్భమున మున రానున్న దేశీయమహాజనసభయందు ఆస్తి తెగలవారును, జాతీయవాదులును, అతివాదులును, మితవాదులునుకలసి కార్య భారమును నిర్వహించవలయు ననియు, దేశీయమహాజన సభా నిర్మాణజాతీయసభాసమాను నిలబెట్ట ప్రయత్నింపవలయు ననియు అధ్యక్షులు అందరిని హెచ్చరించిరి.

దేవాలయపు తగాదా:— సేలముజిల్లాలోని కాళిదాస్ యందలి సుబ్రహ్మణ్యేశ్వర దేవాలయముపట్ల ఒక్క కృత్తి కేనా లేక ప్రజలకును వాక్కుగలవా అను విషయమున తగాదావచ్చినది. ఈ దేవాలయమును మాకు తరములకిందకు కొకరు కట్టించియున్నారు. అది ప్రకృతము లక్ష్యము గొండెనుగా రను వారి యధీనమున నున్నది. దేవాలయము వ్యక్తియధీనములో నున్న దని దొరకనమువారు గొండెను యొద్దనుండి ఆదాయపు పన్నును వసూలు చేయుచున్నారు. ఇప్పుడు కొందరు దేవాలయము ఒకరి ఆస్తికాదనియు, ప్రజలకు సంబంధించినది కావున, గొండెను అనువారిని దేవాలయ పాలనములోనుండి తీసివేసి, దానిపాలన కొక స్త్రీమును తయారుచేయించ కొరకు దావాను తెచ్చిరి. సబ్జడ్జి నేటు ఇడ్జి గారు దావాను విచారించి దేవాలయము ఒక్కరి ఆస్తి యని తీర్పుచెప్పిరి. హైకోర్టునందు క్రిందికోర్టు తీర్పుమీద ఆపీలు చేయబడినది. న్యాయమూర్తులు అట్లులు రహీము, ఓల్ఫీల్డు గారు క్రిందికోర్టు తీర్పునే భాయపరచి ఆపీలును కొట్టివేసిరి.

స్థానిక వార్తలు

దర్బారు పండుగ:— చూడబోని హిందూయుని యను విద్యాలయమువారు సబుఅసిస్టెంటు ఇన్స్ పెక్టరు ఎస్. శ్రీధరరాజుగారిని పండుగ యాజమాన్యమున రేపు దర్బారు పండుగను చేసెదరు.

మరణము:— రివిన్యూబోర్డు సభ్యులగు మహమదు అజిద్దీను సాహేబు బహదరుగారి పుత్రులకు ఆబూతురలు గారు విషజ్వరమువలన మొన్న చనిపోయి రస విషము తింటియన్నాడు.

పీఠాపురము రాజగారు:— కాసన సభాసభ్యులకు శ్రీరాజగారిని పద్మాకిమిడి విజయనగరము కాకినాడ రాజమహేంద్రవరము బెజవాడ నూజివీడు కాళహస్తి పెంటలు పేర్కొనినవి.

న్యాయుండియూ కేసు:— న్యాయుండియూ ప్రతిక మీద తేబడిన క్రిమినలు దావాలో పుత్రికాసంపాదకురాలు అనిబిసెంటు గారు కోర్టునందు హాజరుట ఆనవసరమని న్యాయాధిపతి చెప్పినందువలన అనిబిసెంటు గారు మొన్నటిసాయం కాలము పాలపూటునకు వెళ్లుటకు మానుకొనినారు.

సంస్కరణసంఘము:— అధికారాయత్త ప్రజా యత్తకాళుల విషయముల చర్చించుట సంస్కరణ సంఘము మదగానునకు వచ్చినప్పుడు రాజధాని పక్షమున సంఘము నందు పనిచేయుటకు మానసియులు నార్తకు మార్చరి బాంట్సు ఐ. సి. ఎస్. గారు నియోజింపబడిరి.

రాజ్యలక్ష్మీ విలాసము:— ఇది యొక పద్యకావ్యము. కృత్తిక క్రొవ్విడి శేష వేంకటాశీవలిగారు. వీరు గోదావరి మండల కపిలేశ్వరపురవాసి. ఇందలి కథ గా. బి. కందుకూరి వీరేశలింగంపంతులుగారి ధర్మపత్నియగు శ్రీ శ్రీ రాజ్యలక్ష్మమ్మగారి జీవితవ్రత చారిత్రము వర్ణించబడినది. వెల 0-4-0.

వర్ధాంతర వివాహములు:— హిందూవర్ధాంతర వివాహములపట్ల సానుభూతి చూపుటకు రేపు సాయంకాలము 5-1 గంటలకు గోఖేలు మందిరమునం దొక గొప్పసభ జరుగును. అల్లాడ మహాదేవశాస్త్రి, సి. జనరాజుదాస్, ఎస్. దొరస్వామిఅయ్యరు, పి. సుబ్రహ్మణ్యయ్య, ఉన్నవలక్ష్మీ నారాయణ, గద్దె రంగయ్య నాయుడు, టి. ఎస్. రాజగోపాలయ్యరు గార్లు ఇక కొందరును సభలో మాట్లాడుదురు. మానసియులగు దివానుబహదరు న్యాయమూర్తి టి. సదాశివయ్యరుగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

జ్ఞానోదయనిలయము:— జ్ఞానోదయనిలయ మనుషేర గ్రంథాలయముమొందు 1918 సం. 10 నవంబరు వెల 1-వ తేదీని స్థాపింపబడినది. 1919 సం. 10 జనవరి వెల 3-వ తేదీని బృహత్ మహాభ్యుత్థము జరుపబడును. నిలయోదేశములు: 1. ఉచితముగ గ్రంథములఁ జదువగొచ్చుట, 2. బాలవర రాత్రిలందుచిత్తుగ విద్యగఁజేయుట. 3. నీతి మత సాంఘికవిద్యను విప్పించుట.— భద్ర సీతారామయ్య, కార్యదర్శి.

ఘోషా వైద్యాలయము:— నగరమునందలివిక్టోరియా ఘోషా వైద్యాలయమునందు సోగులకు వసతు లేర్పరచుటకు రావుబహదరు కలవల కల్లన్ క్రేష్టి గారు రూ. 1,000 లు, కలకత్తా నివాసులు ఎస్. రాధా కృష్ణయ్యరు, మానసియులగు సర్ గార్లసు ప్రేషుడు, టి. ఎ. రామచంద్రరావు, ఆర్. ఎ. ఎఫ్. సిమ్మను, ఎ. జి. లీచ్, ఎం. ఏ. బుద్దను బాదుషా సాహేబు, న్యాయమూర్తి సదాశివయ్యరు, జి. ఎ. పటేళ్ళు, సలేమహమదు హాజీ ఇబ్రహీము గార్లు చెరియొక వందరూపాయలు విరాళముగా నిచ్చి రస కార్యదర్శులు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

వైశ్య గ్రామ్యయేట్సు జే:— ఈ వ్యాఖ్యనమును ఆర్యవైశ్య మహాసభవారి యాజమాన్యమున డిసెంబరు 25-వ తేదీ బుధవారమునాడు కీర్తనకు పూనవల్లి హైకోర్టు నందలి లెక్కపర్ష హానులో జరుగును. రిటైర్డ్ డిప్టీ షాచిస్టు ఆఫీసరు రావుబహదర్ వి. అశ్వార సెటిగా రాతికృత్యము సంగెదరు. వైశ్య విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రులును తత్సంబంధులును అందఱును తమ యిచ్చటివిలాసములను సకాలమున కా హాసము లంపుట కనుకూలముగా కార్యదర్శి చల్లా గురుస్వామి క్రేష్టి, డి. ఏ. డి. ఎల్., గారి కందజేయ బాధ్యులు.

మదరాసు పీస్ గుడ్డు వర్తకుల సంఘము:— కడచిన 7-వ తేదీ శనివారమునాడు సమావేశమై ఈ సంఘమువారు ఈ క్రింది తీర్మానములను గావించిరి:— (1) ఆకస్మిక యుద్ధవిరాములకు కలిగిన యసాధారణ దుష్టతల పరిస్థితులు కారణముగా స్వదేశవిదేశ వస్త్రవిర్యాతలను భాండాలును భవిష్యత్కాలమునకు సంబంధించిన కొనుగోలు ఒడంబడికల నన్నిటిని రద్దుపరచవలె నని ఈ సంఘమువారు సెక్రెటరీలకు యొక్కయు నిర్మాతల యొక్కయు యోగక్షేమముల కవశ్యమనియు నిర్మాత లోకవేళ ఆయెడంబడికలను నిలదొక్కబ్రతుక్కింపవలెదల దిగుమతికర్తల లక్షణము తమ యొడంబడికలను వెలువేర్చలేక దివాలా తీసుకుని వచ్చుననియు అందువలన బట్టలవర్తకమంతయు చెడి యునేక సంవత్సరముల కుండు తిరిగి లేరుకొన జాలదనియు ఈ సభ వారభిప్రాయ పడుచున్నారు.

ధార్మిక బ్రాహ్మణసంఘము:— విశ్వసంఘకార్య నిర్వాహము 8-వ తేదీని అదయాలలో సమావేశమై ఈ క్రింది తీర్మానములను గావించిరి:— (1) ఇతరతలముల వారి దౌర్జన్యమునకు లోబడికుండ రాజమార్గములలో తాము సంచరించుటకు గల తమనాళ్లను సంపూర్ణముగ సంపాదించుకొనుననియు తమ పాటుపనులను తియ్యాలయెడ ఈసభ వారు హృదయపూర్వకమైన తమసానుక్రొశమును చూపుచు ఈతీర్మానమును ఈ యాద్యమునకు సంబంధించిన చారికిని ప్రతికలకును తెలియబరచుటకు తీర్మాంచుచున్నారు. (2) జీవబలులను మద్యవైవేద్యములను తేని నిన్ను జాతులవారి దేవాలయములలోనికి ఉదారులగు బ్రాహ్మణులునిధిగావెళ్ళవలెనని ఈ సభ వారు తీర్మానించుచున్నారు. (3) అంటరానివాండ్ర యంటరానితనమును గూర్చి యొక చిన్నగ్రంథమును సిద్ధపరచుటకు మహాదేవశాస్త్రి గారిని ప్రార్థింపవలెననియు ఆగ్రంథము రాజధానియందలి ప్రధానజేశ భావ లక్ష్మీలోనికిని భాసాంతరికరింపబడవలె ననియు తీర్మానింపబడినది.

ఆయుర్వేదకళాశాల, చెన్నపురి. (1045)

ఈ కళాశాలలో చేరిన ఆయుర్వేదభూషణ, భిషగ్వరపరీక్షలకును, అఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యావీర పక్షమున జరుగు ఆయుర్వేదాచార్య, విశారద, వైద్య, ఈ పరీక్షలకును ప్రత్యేక శాఖ తేర్పరుపబడి విద్య కలపబడును.

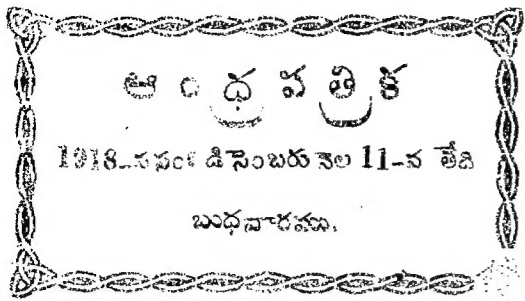
నూతన తరగతులు 1919 జనవరిలో ప్రారంభమగును.

జీతములు:— ఆయుర్వేదాచార్య శాఖకు నెలకు 5 రూపాయలు. తదితర శాఖలకు 3 రూపాయలు మాత్రమే. ప్రవేశపరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులగు కొందరికి విద్యార్థి వేతనము లొసగబడును.

యోగ్యతాంశములు:— భిషగ్వరకాఖ తప్ప తక్కిన శాఖలలో చేరగోరువారికి సంస్కృతమున చక్కని భాషాజ్ఞాన ముండవలయును. భిషగ్వరకాఖకు మాత్రము ఆంధ్రమునగాని, ద్రవిడమునగాని చక్కని జ్ఞాన ముండవలయును. ప్రతిశాఖకు 50 గురకు మాత్రమే ప్రవేశము గలదు.

వివరములను తెలియగోరువారును దరఖాస్తు ఫారములను బడయగోరువారును మదరాసు మాంటుగోడ్డులో నుండు లింఛిలిసము: } చెన్నపురి ఆయుర్వేదకాలేజి ప్రిన్సిపల్
"పండిట్" } పండిత డి. గోపాలాచార్యగారికి
మదరాస్. }

వ్రాసికొనవలయును.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు

నియోజక గుణగణనిర్ణయము

ప్రజాప్రాతినిధ్యము ఖమున ప్రజాపరిపాలన గా ర్థము చేయబడిన ప్రజాపాలనము వర్తమానయుగ ప్రభుత్వవర్ణము, నుపాపాలనము స్వపరిపాలనము నకు సాటికాదను రాజనీతిజ్ఞుల మతము జనాంగికారమును బడసినది. యూరపురాజ్యముల విలయము నహింసాయుధముల సేత త్వమును బోధించుచున్నది. స్వపరిపాలనమునకును బాధ్యతాయుత పాలనమునకును మూలబీజము ప్రజాపరిపాలనమని రాజ్యతంత్రజ్ఞుల ప్రతిపాదించుచున్నారు. భరతఖండమునందు బాధ్యతాయుతస్వపరిపాలనాంశములను స్థాపించుట ఆంగ్లాంధ్రాజనీతిజ్ఞుల సంకల్పమని లాయుడుజార్జి ఆన్వీతు మాంటేగుగారులు మొదలైనవారు తెలిపియుండిరి. ప్రజాపరిపాలనమునకు మూలము విశాలమైన నియోజక గణనిర్మాణము. నియోజక గణనిర్మాణ విషయమును పరిశీలించి నిర్ణయించుటకై వంచాయతి సభ ఇప్పుడు విచారణను జేయుచున్నది. సంయుక్త రాష్ట్రములందును పాంచాలమునందును విచారణ జరిగినది. ఇతరరాష్ట్రములందు విచారణ ముగిసిన తరువాతను జననరీ మోహారంభమునందు చెన్నపురియందు దీ విషయమై పరిశీలనము జరుగనున్నది. ప్రజా ప్రతినిధ్యము వారి యభిప్రాయములను వ్యక్తము చేయవలసి యుండును. విచారణను జరిగిరంగముగ గాకను గుప్తముగ చేయుటవలనను ఫలితము తెలియకున్నది. చెన్నపురి రాష్ట్రవాసులు వారి యోచనలను దెలుపవలసిన సమయము సమీపించుచున్నది. ఇంతవరకును నావిషయమై విశేషమైన చర్చ జరిగినటులు తోచదు. ఇప్పుడైనను చర్చకు బూనుకొనుట సమంజసము. ఈ నెల 16-వ తేదిని గవర్నరు గారి భవనమునందీ విషయమై చర్చ జరుగనున్నది. గవర్నరు గారు సంప్రదించి నిర్ణయించుటకు కొందర నేర్పరచిరి. ఆసంప్రదింపు ఫల్యవసానము నైనను దెలిసికొనుటకు ప్రజల కవకాశములేదు. ఇట్టి సందిగ్ధ సమయమునందు ప్రజలు వారి వాంఛితములను దెలుపుటకు వెంటనే పూనుకొనవలసి యుండును. చెన్నరాష్ట్రమునందు 410 లక్షల ప్రజలు గలరు. అందు 190 లక్షలు 20 ఏడకు లోబడినవారు పోను కేసించిన వారు 220 లక్షలు గలరు. అందు స్త్రీలు 110 లక్షలు పోను కేసించిన వారు 110 కలరు. ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము స్త్రీలకు సయితము గలుగజేయదలచిన 140 లక్షల మందియైనను నుండురు.

నియోజక గుణగణ విషయమును జర్పించుటకై ఆంధ్రరాష్ట్రోక్తసంఘము గతవారమునందు బెజవాడయందు జేసిన తీర్మానములు గమనార్హములు. మాంటేగుగారి సంస్కరణ ప్రణాళిక యందు ఎన్నికలు ప్రత్యక్షపద్ధతి నవలంబించి జరుగవలయు నని నిరూపించబడినది. 140 లక్షల ప్రజల కెంతమంది ప్రతినిధు లుండవలయు నను, విషయము ప్రథమమున నిర్ణయింపదగియున్నది.

కాంగ్రెసు విధానమునందు చెన్నరాష్ట్రమునకు 120 సభ్యు లుండవలయు నని నిర్ణయింపబడినను సభయందు 200 మందికి తక్కువ కాకుండ ప్రతినిధు లుండవలయునని నిర్ణయింపబడినది. ప్రత్యేక ప్రయోజనములకు ప్రతినిధు లుండుట యవసరమైనపుడు 50 ప్రతినిధులు వారికిని మహమ్మదీయులకును పోను కేసించిన 150 మంది ప్రతినిధులు 112 లక్షల ప్రజలచే నెన్నుకొనబడవలసిన 70,000 మంది కొక ప్రతినిధి యేర్పడును. ఇట్టి ప్రాతినిధ్యము స్వల్పముగాని విశేషముగాదు. ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకు నియోజక గణము నేర్పరచుట సులభముగాదు. అత్యర్జు లంఘనము ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము నేర్పరచిన 30 లక్షలమంది నియోజకు లేర్పడుదురు. కాని ఇది తగిన లక్షణముగ నున్నటులు తోచదు. అందువలన నాస్తిని పన్నును నెన్నిక స్వాతంత్ర్యమునకు లక్షణముగ గ్రహింపవలసి యున్నది. ఈ క్రింది పద్ధతి నవలంబించిన 20 లక్షలమందికి ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము గలుగ గలదు.

- (1) రూ 10 లకు వైగా శిస్తు చెల్లించు ఇవాండాలు, రూ 10 లకు వైగా శిస్తు చెల్లించు రైతువారి పట్టాదారులు జమీందారులైతరులు.
- (2) ఆదాయపు పన్ను చెల్లించు వారందఱును,
- (3) వృత్తిపన్ను చెల్లించు వారందఱును,
- (4) రూ 5 లకు వైగా ఇంటి ఆదాయ ఇచ్చు వారందఱును,
- (5) కాసనము క్రము లగు పృథి విశ్వవిద్యాలయమునందు పట్టభిక్షయందు ఉత్తీర్ణులైనవారును, నోడియట్లకు అధికారము గలవారై యుండవలయును.

150 సభ్యులను 20 లక్షలమంది ఎన్నుకొనినపుడు 13,000 మంది కొక ప్రతినిధి తేలవచ్చును. ఇట్టి నిర్ణయము విశాలము గాకపోయినను సంగతి తమము గాదు. రిజిస్ట్రార్ భాగములు నియోజకమునకు ప్రదేశములుగ నిర్ణయింపబడినది. ఇది ప్రత్యక్ష ప్రాతినిధ్యమునకు సాధనము. ప్రాతినిధ్యము ప్రజాచరిమితి ననుసరించి యుండవలయునని నిర్ణయింపబడినది. నిమ్నజాతులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండవలయు నని నిర్ణయింపబడినది. కాని వానికి ఆస్తి లేదు చదువు లేదు గాన ఎన్నిక హక్కును గలుగజేయుట దుర్లభముగ నున్నది. ఇట్టి సందిగ్ధస్థితినుండి తప్పించుకొనుటకై నిమ్నజాతుల ప్రతినిధుల జాతులనుండి నిమ్నక్రమస్థులు నియమింపవలయు నని నిర్ణయింపబడినది. నిమ్నజాతులకు ఇది సరియైన ప్రాతినిధ్యము గాకపోయినను మార్గాంతరము కనిపించుటలేదు. మహమ్మదీయు సంఘమున కాంగ్రెసు-లీగు లేర్పాటు ప్రకారము ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నిర్ణయింపబడినది. ఇతర సంఘముల కన్నిటికి ప్రాతినిధ్యమును గల్పించుట దుస్సరము. వందలకొలది బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరసంఘములు గలవు. ఈ సంఘముల కన్నిటికిని ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గల్పింపబూనుకొనుట యసాధ్యమైన పని. నిర్ణయించిన ఎన్నిక స్వాతంత్ర్య లక్షణములను బరిశీలించినపుడు నియోజక గణ మంతయును బ్రాహ్మణేతరమయ్యె యుండును గాన సభిక సంఖ్యాకులు వారి హక్కులను సులభముగ గాపాడుకొనగలరు. ప్రజలును ప్రజానాయకులును నీ నిర్ణయములందు గల సాధక బాధకములను జర్పించి వారి యభిప్రాయములను దెలుపుట యవసరము. ప్రతిజిల్లా యందును జిల్లాకు ముఖ్యపట్టణము సంతకలయందును విజ్ఞానమునందును జనసంఖ్యయందును ప్రధానసానమునందును మండల ప్రధానపట్టణములకు ప్రాతినిధ్యము నేర్పరచుట యుక్తమని తోచుచున్నది. అటులు చేయుటవలనను

ప్రజావంతులు ప్రతినిధులు గజేయుటకు సాధనము గలుగుచున్నది. క్లిష్టమైన ఈ విషయము మీదనే రాజ్యాంగనిర్మాణ మూలధారపడి యుండును గాన రాగద్వేషములను బరిత్యజించి దేశభ్యుదయమును గోరువారందరు సమన్వయితో నీ విషయము నవలోకించి వెంటనే నిర్ణయింపవలసియుండును.

విల్పనుగారి సందేశము

విల్పనుగారు కి-వ తేదిన యూరపు నకు జయలు వెళిరి. తత్పూర్వపు దినమున, కాంగ్రెసు సభకు వీరు తమ యుత్సాహస్వ సందేశము నొసగిరి. ఆ సందేశము అమెరికనులకే గాక, ప్రపంచమున కంతకును నూతనోజ్జ్వల కారణము గాగలను. ఇంగ్లీషుమెచు మొదలగు ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలు స్పృహగారి యుదాహరణ యముల వాచి సహింపలేక, అమెరికనుల సంగ్రామ సహాయమును చులకన జేయుచున్నను, విల్పనుగారు నుడివినటులు, సంగ్రామమున సందిగ్ధత యే తెంచి ప్రపంచ షే మము న కే భంగము వాటిల్లునని యూహింప బడుచున్నపుడు, అమెరికను నైస్యము లాపావమున బ్రవేశించి, జర్మను విజృంభణము నరికట్టి, శత్రువులను వెనుకకు త్రోసివైచి, స్వాతంత్ర్యవ్యవస్థను ప్రపంచమున తిరిగి స్థాపింప గురై పని పగలిగిన వనుటకు సందియము లేదు. ఇట్టి సంఘటనము చేకూరుటకు అమెరికను పురుషులతో బాటు స్త్రీలు గూడ కృషి సలిపిరి. తత్ఫలితముగ, పురుషులతో బాటు స్త్రీలకు సమాన రాజకీయ స్వత్వము లొసగబడునని, విల్పనుగారు చాటుట వారి యుదారభావములకు నిదర్శనముగ నున్నది. యుద్ధము నుగిసినది. ఇక శాంతి శాశ్వతముగ నెలకొనుటకు, విల్పనుగారు కృషి సలుచు బూనిరి. నిరంకుశత్వమును తొలగించి, ఎల్లరకు సమానావకాశములు లభించునటులు, పునర్నిర్మాణమునకు గడంగుట విల్పనుగారి మహోద్దేశము. నాకానిర్మాణకార్యక్రమమును, తా మావ మనియు, ప్రపంచవిధాన మెద్దియో నిర్ణయముగానిది తామట్టివనికి బూనుకొనుట యవివేకమనియు, వీరు ప్రవంగించిరి. సంగ్రామపు గడవిక లింతటితో సంతరింపవలయు ననిన, విల్పనుగారి కార్యక్రమ మిందుకు తోడ్పడజాలదు. అన్నిజాతులవారును, ఆత్మనిగ్రహము జూపి, తమతమ మారణయంత్ర సాధనముల తగ్గించినగాని, ప్రపంచాభివృద్ధికి తావుండజాలదు. తాము సంధిసభకు వెడలవలసిన యవసరమును జూచి, విల్పనుగారు సహేతుకముగ ముచ్చటించిరి. సాధిక మూలమూత్రములను వివరించినది విల్పనుగారే. ఆ సూత్రములను మిత్రమండలి ప్రభుత్వములును, శత్రుపక్షమువారును నామోదించిరి. ఈ సూత్రములు ప్రపంచ కల్యాణమునకు తోడ్పడుట కెటుల యన్వయింపబడవలయునో, విల్పనుగారే విశదపడుచుట కర్హులు. విల్పనుగారిపై డిభయపక్షములవారికిని సమాన గౌరవభావము గలదు. ఈ సాధి నిర్ణయమున, విల్పనుగారు స్వార్థపరత్వము జూపవలసిన యగత్యము గలుగదు. అందుచే అన్ని కార్యములను కట్టిపెట్టి ప్రపంచాభ్యుదయమునకై విల్పనుగారు సంధిసభ కరుడెంచుట వారి ధర్మచింతను వేనోళ్ల జాలుచున్నది. 14 సూత్రములకు సంధిసభ వారు విపరీతార్థముగా వింపకుండుటకును, వాటిని కార్యరూపములో బెట్టుట కెట్టి ప్రయత్నమోపము జరుగకుండుటకును, తాము ప్రయత్నించెద మని, విల్పనుగారి భయమొసగుచున్నాడు. సముద్ర స్వాతంత్ర్య

మును 14 సూత్రములలో జేసినందులకు, ఇంగ్లీషు మొను, మదరాసు మొలులు మొదలగు ఆంగ్లో పత్రికలు, వాని తూలనాడుట జూడ, ఈ పత్రిక లెట్టి సంకుచిత దృష్టితో మానవ సమస్యలను విడిచిచున్నదియు వ్యక్తపడగలదు. దూషణ భూషణములకు జంకక, విల్పముగారు తమ ధర్మమును నెఱవేర్చెదరనుటకు సందియ ముండదు. సంధిరాయబారము లెటుల కొనసాగుచున్నవో, అమెరికను ప్రజల కెప్పటి కప్పుడు దెలియుటకు, విల్పముగారి కోర్కెపై ఆంగ్ల ప్రాచీన ప్రభుత్వములు వారాకరితును దీసివైచెనని, వీరు నూడే విరి, ఇట్టి నిర్బంధములు హిందూదేశమున గూడ దీసివైచి, వార్తలు స్వేచ్ఛగ నేతెంచుటకు సౌకర్యము లేల గలిగింపగూడదో తెలియదు. ఇంగ్లండునకు వెడలకుండ భారత రాజకీయ వాదులపై ప్రయాణ నిషేధములటుల నేయున్నవి. వార్త లొక దేశమునుండి వేతొక దేశమునకు స్వేచ్ఛగ వెడలకుండ సెకసారు ల్ద పడుచున్నారు. బిసెంటుగారి కీటీవల జరిగిన యవ్యాయమే ఇందుకు నిదర్శనము. ప్రపంచజాతుల జేయుమునకై తామీ కార్యమునకు గడంగినటుల విల్పముగారు నుడుపుచున్నారు. కాని ప్రపంచజాతు లనిన, వీరి యుద్దేశము శ్వేతజాతులమాత్రమే యయినచో, పునర్నిర్మాణము బూటక మగును. ప్రాచ్య పాశ్చాత్య అను విభేదము లేక ఎల్లజాతులకును స్వేచ్ఛావిప్లవి కవకాశము లొసగబడినగాని, శాశ్వతశాంతి నెలకొననేరదు. అటుల గానిచో, అంతర్జాతీయ సంఘ నిర్మాణము వ్యర్థమై పర గును. అధిపతే రాజ్యములలో భారతీయుల స్థితినిగూర్చి సి. యఫ్. ఆండ్రూసుగారు ఇండియను హోషు రిఫార్మరు పత్రికకు వ్రాయుచు ప్రస్తుత సమస్యను చక్కగ వ్యక్తీకరించిరి.

ఈ సమస్య పరిష్కారము సంధిసభ పై నను, ముం దేర్పడనున్న అంతర్జాతీయసంఘము వైనను నాధారపడ గలదు. అంతర్జాతీయసంఘ మనిన, యూరపియను జాతుల సంఘ మని మాత్రమే యర్థ మగుచో, భావికృతి తమసామ్రాజ్యమై యుండగలదు. కాని విల్పముగారి కట్టి యర్థముతో నీ పదమును వాడిరని నే నూహింపజాలను."

ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘము: మద్రాసు ప్రెస్సుపత్రిక ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘపు తీర్మానముల గూర్చి మద్రాసు ప్రెస్సుపత్రిక యిటుల అభిప్రాయించుచున్నది:

"బెజవాడలో జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘ సభవారు, ప్రధానమంత్రిగారి ద్వారా నొక విన్నపము సందిసభా ప్రతినిధుల కంపడవలె నని, తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానమున, విన్నపము మిత్రమండలి ప్రతినిధులకు మాత్రమే పంపబడవలె నను సూచన గానింపదు. బ్రిటిషు వ్యవహారముల గూర్చి శత్రుదేశ ప్రతినిధులకు ప్రధానమంత్రిగారు విజ్ఞాపన సంపుదురని గాని, ఇందుకు భారతీయు లంగీకరింతురని గాని, వీరూహించి యుండరు. ఈ విన్నపము, భారతీయులలో ననేకుల కిష్టముండు నని, మేము నమ్ముజాలము."

ప్రెస్సుపత్రికకు గలిగిన సాదేహము వింతగ నున్నది. సంధిసభలో, ప్రాపంచిక పునర్నిర్మాణమునకు తగిన సూత్రములన్నియు అన్వేషింపబడును. అంతర్జాతీయసంఘ మే సూత్రములపై ప్రతిష్ఠింపబడవలయునో, నిర్దేశింపబడును. స్వయం నిర్ణయసూత్రప్రతిపాదనము, ప్రపంచజాతుల కెల్లరకును సమానముగ వర్తింప జేయబడును. స్వాతంత్ర్యమును ప్రపంచమున సుస్థిరముగ నెల

ద్వితీయాంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము

శ్రీమాన్ రాజవైద్య కొంపల్లి చెంచురామయ్య పంతులుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద కాకినాడయందు డిసెంబరు ౧౫ న సమావేశమగును.

కొల్లుబయ్య, సంధిసభయొక్క ముఖ్యద్దేశము. ఆ తరువాతమున, స్వయంనిర్ణయసూత్రము హిందూ దేశమునకు గూడ వర్తింపజేయబడవలయు నని, లాయడుబార్నిగారి ద్వారా కాంగ్రెసుసభవారు విన్నపమంపుటలో విపరీత మెద్దియు లేదు. హైందవ సమస్య గూడ అంతర్జాతీయసమస్య గాక తప్పదు. ప్రపంచ జేయుమునకై సూత్రములను నెలకొల్పుచున్న సంధిసభ వారు, హిందూదేశాభివృద్ధి కవసరమగు సూత్రములను నెలకొల్పుటలో నాశ్చర్యమెద్దియు నుండదు. ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు గావించిన తీర్మానము బోలు తీర్మానము లితరరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘముల వారిచే గావించబడియే యుండెను.

సంధిసభ : భారతీయ ప్రతినిధులు మహాత్ముడియుల పక్షమున, అమీరాలి గారు సంధిసభకు ప్రతినిధిగ బంపబడవచ్చు నని పాల్మాలు గెజెట్టు పత్రిక సూచించుచున్నది. ఇంతవరకును ప్రజాప్రతినిధు లొక్కరైనను సభ్యులుగ నియమింప బడలేదు. మహాత్ముడియుల పక్షమున మహాత్ముడాబాదు రాజాగారుగాని, హస్సేను ఇమాముగారుగాని ఏల నియమింపబడగూడదు? వాల్మరు లాంగుగారు, ఇంపీరీయల్ ప్రిఫరెన్సు వద్దతి బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునం దవలంబింపబడవలెనని, సూచించుచున్నారు. ఈవద్దతి వాణిజ్యాభివృద్ధియందు వెనుకబడియున్న హిందూ దేశమునకు నష్టదాయక మని యిదివరకు సూచించియుంటిమి. హిందూ దేశమునకు గవలసినది వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యము. ఈ విషయమై పార్లమెంటులో ప్రశ్నలడుగబడగ, హ్యూయిన్సుగారు ఇండియాపై నెట్టి పన్నుల విధించుటకైనను బ్రిటనుకు అన్వతయున్నదని, జవాబిచ్చిరట. మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రిక యీ సందర్భమున చక్కనివక్త నడుగుచున్నది. వాణిజ్యరక్షణవిధానము సరియైనచో, హిందూ దేశమునకు బ్రిటిషు సరకులపై పన్నుల విధించుటకు స్వేచ్ఛ యొసగబడునా? ఇట్టి కఠినసమస్యలు సంధిసభయెదుట చచ్చింపబడునపుడు, భారతీయ ప్రజాప్రతినిధు లుండకుండుట ప్రబల నష్టమునకు కారణమగును. ఈ విషయమై భారతీయులు తమ కోర్కెలను ఆంగ్లదేశ ప్రభుత్వమువారికి దృఢముగ నివేదించుట అత్యవసరము.

సంస్కరణసంఘనియోమకములు గౌరవనీయు లగు కొమమెనుగారు శాఖా విభజన సంఘ సభ్యులుగ నియమింపబడుటచే, వారిస్థానమున గౌరవనీయు లగు మార్పు బాంకు గారు మద్రాసులో జనవరిలో గూడనున్న శాఖా విభజన సంఘమున రాష్ట్రీయ సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. కొమమెనుగారి స్థాన మాక్రమించుటకు వీరు తగియుండు రనుటకు సందియము లేదు. బాంబాయియందు రాష్ట్రీయసభ్యులుగ నటరాజనుగారును, సమర్థుగారును నియమింపబడరని, తెలియుచున్నది. విచారణసంఘములలో కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు మందునకైనను గానింపకుండుట చోద్యముగ నున్నది. ఇట్టి సభ్యులు విచారణపై ప్రజలలో విశ్వాసము పెరుగుట దుర్లభము.

కాంగ్రెసుసభ : కక్షలు లాహోరులో, బెనర్జీ శాస్త్రి నేతృత్వ గ్రూపువలన న్యసించినపుడు, డాక్టరు గోకులచందనరాంగు గారు, బెనర్జీ మొదలగువారు కాంగ్రెసు చీలికను శాశ్వతముగ పెరుగనియక డిసెంబరు కాంగ్రెసులో జేరవలయునని, చక్కనిహిత మొనగిరి. కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘమువారు భయపక్షములు నొక సభలో జేరవలయు నని, హెచ్చించుచున్నారు. కాంగ్రెసునుండి చీలిన మితవాడు లిక నయినను తాము దేశమునకు గావించిన హానిని గుర్తించి, సరియగు మార్గము ననుసరించెదరుగాక!

జర్మను యువరాజు లండన్, డిసెంబరు 4:—మార్క్స్ యధానంతరమున ఆ లెను లోరెన్సు పోయినను సరే స ధి జేసికొనవలయు నని పోలితి నని జర్మను యువరాజు తెలియజేసెను. కాని నీవిందు జోక్యము కలగజేసికొనవల దయ్య నీ పనిని నీవు జాచు కొనవలయుననియు నుడివి రు తెలిపెను. కెయిజరును, రాను గూడ యుద్ధ మన్న మొదటనుండియు విముఖులై యున్నారమని నుడిపెను. వెర్నెక్ ముట్టడి యన్న తనకు మొదటనే కిట్టదనెను. తమకు అందరును అనకులఁడినో మూడవ వెర్నెక్ యుద్ధమున విజయుడనై యుండెడివాడ ననియును. జర్మనుల సాంగ్రామిక కార్యముల కన్నిటికిని లూడెక్ డాక్సు సేనాని ముఖ్యకారకు డనియు హిండ్లబర్గ్ కేటలము ఆలంకారవిగ్రహమనియు వ్యక్తపరచెను.

బ్రిటిషు పురోగమనము. లండన్, డిసెంబరు 9:—బ్రిటిషు పత్రిక ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—కొలోన్, గోడెస్బర్గ్ నడుమ రై నను క్రిటిషు వారు దాటిరి.

బెర్లిను పరిస్థితులు. ప్రతినిష్ఠాద్యులు. లండన్, డిసెంబరు 9:—బెర్లినునుండి కంటియట్లు తెలుపుచున్నది:—దొరతనమున రద్దుజేయుటకు అతివాదులు ఘన యత్నిములను జేయుచున్నారు. దేశమందున్న గొప్ప కార్య సాధనధురంధులు నందరిని స్పార్టాకసులు బెర్లినులో క్రేండ్ల స్థానమున జేర్చిరి. దొరతనమువాను 10 వేల సైన్యమును తమ స్వాధీనములో సిద్ధముగ నుండుకొనిరి. ప్రజాప్రతినిధి సైన్యములగూడ (రిపబ్లికను గార్డు) దొరతనమువారి స్వాధీనములో నున్నవి. సైన్యములు స్ట్రాసిని ఆక్రమించుకొనిరి. రయలు స్టేషనులను, విశ్వవిద్యాలయములను తిరితర ముఖ్యస్థానములు గూడ వీరి స్వాధీనములో నున్నవి. అదివారమువాడు అల్లరులే లేమియులేదని తెలియచున్నది.

జర్మనుల రాక్షసకృత్యములు. లండన్, డిసెంబరు 5:—1918 సంవత్సరపు అనన్యం దవముల పట్టుకదిన శ్రీకృష్ణయ్యబండిలకు జ్యోతులు ఇంకను అతిక్రూరముగ జూచుచున్నారని వ్యాయమూర్తి ఎంగరు సంఘమువారు తెలుపుచున్నారు. ఫిరంగులు ప్రేలుపంక్తి వెనక నున్న బండిలు తిండితక సుము మాడుచున్నారని ప్రమాణము జేసి తెలుపుచున్నారు. శక్తికిమీరినపనిని జేయించుచున్నారనియు పశుసాయముగ జూడబడుచున్నారనియు తెలియుచున్నది. నిదించుటకు పంచగూడ వీరికిలేదు. దుష్టులను మార్కులొనటకు గూడ వీరికి ఏలు లేకుండెను. కొంతమంది ఘోరార్థ కోర్కెలేయే చని పోయిరి. పడమటిరంగముల పంక్తుల వెనక పనిచేయుటకు శక్తి లేనివారి నందరిని జర్మనులు ఇటీవల తూర్పు ప్రషియానున, జర్మను పోలండునకు పంపివేసెనని తెలియుచున్నది.

తూర్పు ప్రషియాలో 200 మంది యుద్ధబండిలు రైలు బండ్లలో ప్రవేశించిరిని హిట్లరుబర్గుండి ఒకరు తెలుపుచున్నారు. తిండికై వీరు పరితపించుచున్నారు. కొంతమంది ఒక తొట్టిలోనున్న కుక్కనుమ్రొంగివేసి, గుడ్డలన్నియు ఇరిగిపోయినవి. మాకులిండి, గుడ్డ, వైద్యసాయము లేదని వీరు తెల్పుచున్నారు. ఉతుకుకొనుటకు వీరికి దాగ్గ్రోముకూడలేదు. వారి జేతులు, ముఖము బూడిదతో నిండియున్నవి. వీరందరును జీవచ్ఛరముకలె నున్నారు.

విరోధా యుద్ధ విరామము

యునైటెడ్ స్టేట్స్ కాంగ్రెసు మహాసభ.

(రైటరు ఏ జెన్సీ)

అమెరికా

విల్సనుగారి యుద్ధవ్యాసము.

వాషింగ్టన్, డిసెంబరు 7:—(వెనిడెంటు విల్సను గారు) నేటిదిగము జరిగిన సంయోగ చురచుభట సంవత్సర హిలోపదేశముల సెలసగి స్వదేశ విషయములను గూర్చియు గంధి సుచస్యలను గూర్చియు నుడిచిరి. “నే ను కడచిన పర్యాయము మీయెడుట నుపన్యసించిన తరువాత ఆ పన్నడ పన్నడు మీకు జేశవ్యవహారములను గూర్చి యు సంయోగ బలమును గూర్చియు చెప్పవలసి యుండు బాధ్యతగలదు. గతసంవత్సరమున విశేష వార్తలను, విశేష కార్యములను విశేష ఫలములను గలిగినవి. వీనివలన లోకాశ యమునకును, మన బాటికిని గలిగిన మార్పును మీకు నివేదించ జాలకున్నాను. వానిని నిర్ణయించుటకు ఇది తరుణము కాదు. అట్టి నిర్ణయములను మనముండి వానిలో లీనమగుచున్నాము. కాని కొన్ని ముఖ్యవిషయములను తిప్పవట్టుటకు వీలులేదు. అందు కొన్ని మనము నిర్వహించవలసిన వ్యవహారములలో గల సియన్నవి. వానిని చెప్పటయనగా కానన కార్యక్రమమునకును, ప్రభుత్వాధికార క్రమమునకును నియమితి నేర్పటయట యగును. వానినుండియే ఈ రెండును వృద్ధి నొందవలసియున్నవి.

జాతీయప్రగంస.

తరువాత విల్సనుగారు 20 లక్షలకంటె అధిక సంఖ్యా కులగు వారిని విదేశములకు బంపుటను గూర్చి వివరించి వారిలో 758 మాత్రము శత్రువులవలన నష్టమైనది తెలిపి యింక ను ఇట్లనిరి:— మూడుసంవత్సరములుగ ఈ యుద్ధమున పాటుపడుచుండిన వారిఅనుభవము మూలమున మనము లాభము నొందితిమి. ఆ యుద్ధమునందు వారు తమ సరస్వ మును వినియోగించి యుద్ధ వ్యయములను భరించుటకొరకు ప్రభుత్వ నిర్వాహక సామర్థ్యమునంతను వినియోగించిరి. మన ము వారి కివ్వలము, మనము విద్యను అతి శీఘ్రముగా గ్రహించి అనోన్య, సహకారము మూలమున ను చురుకుగను పని వారంభించి మనము అద్వితీయబలముతో లోక సేవ గావింపగలమని లోకమునకు బ్రజుప్రచేసితిమి. మనమ్యుల భుజబలమునుగూర్చిగాని, అధికారుల ప్రభుత్వనిర్వహణ సామర్థ్యమునుగూర్చిగాని, ఏర్పాట్లు, సరఫరా, సామగ్రిల పంపకము మున్నగుదానిగూర్చియు నేను విశేషముగా వివరింపనకాని మనము పరిపూరించిన వైవిధ్యముల యొక్కయు సమృద్ధములను కాలితకాచుచుండిన నావికుల యొక్కయు, వీరి యాధారములై నిలవియుండిన జాతిబలమును గొని యాడవలసియున్నది. యుద్ధకృష్ణములను అంతర్వర్తగా భరించుటకు ఇంతకంటె శీఘ్రముగా సిద్ధపడి విశేష వైర్యముతో సన్నిహితకార్యమును సాధించిన మన సైనికులనుగాని నావికులనుగాని మించువారులేరు. యుద్ధమును నిరంతరాయముగా విజయమునొండవటకు సాగించుటయందు పాటుపడిన మనవారు కొందఱు తాముచేసిన పనిని మఱచి సైనికుల చేసిన కార్యములయొడ విశేషముగు సంతోషమున నుహ్వాగు చుందురు. అతి విషయసమయమున లోకగతులు చావుబ్రతుకుల స్థితులందుండగా మన సైనికులు దేవునియొడ కృతజ్ఞతతో యుద్ధమున ప్రవేశించి స్వాతంత్ర్యరక్షక పంక్తులందు తమబలమును వినియోగించిన కాలమున ప్రవాహపు మార్గమును త్రొక్కించి తమ శత్రువులకు నిరంతరము దుష్ప్రతి గలిగించుచుండిరి. శత్రు వర్గ సేనాధిపతులు తామెడింపబడితిమని తెలిసికొనుటకు 4 మాసములకాలము పట్టెను. ఇప్పుడో శత్రుమండలి సామ్రాజ్యములు అదృశ్యములై పోవుచున్నవి. యుద్ధమునందంతటను మనబాతిచారి దృఢచిత్తమును, భావబలమును నిశ్చేద్యమగు ఉయ్యహమును కార్యసాధనా తత్పరతయు ప్రబలముగా నిరూపింపబడినవి.

శ్రీ సేవాప్రగంస.

తరువాతను విల్సనుగారు అమెరికను సాకానిర్వాహకులకును, రైలుసేవనివారికిని ఇతర పనివారలకును తమ అభినందనములను తెలిపి శ్రీమతి సర్విన కార్యములను మెచ్చుకొని ఇట్లనిరి. మనపోక్షలకు ప్రతిఫలముగా వారిని రాజకీయ విషయ

ములందు పురుషులతో సమానుగాండ్రుగా జేయవలెను. ఇట్టి హక్కును వారు తమకార్య తత్పరతవలనను పనితరుణములను గడించిరి.

అంతర్జాతీయవ్యాసము.

అనంతరముగారు “మనము ఇంతకృష్ణపడి కార్య జను ప్రదక్షనదడుట నిశ్చయము” అనిచెప్పి ఈ విషయము ఈ దినములందు సాధారణమగు గత్యంతరము బలముతో సంపూర్ణముగా మనకు గలిగినదనిరి ఇంకను కాంతివిషయమునుగూర్చి మనము విచారింపవలెను. బాధ్యతలులేని రాజులవలనను అధికా కానరులగు వారివలనను కాంతిభంగము కాకుండ చూడవలెను.

వెనిడెంటు విల్సనుగారు
ధర్మసంస్థాపనా దీక్షాదక్షులు.

కొలంబియా సంబంధము.

ఇటీవల మనము యూరప్తు, అసియా యెడలగువాని వ్యవహారమునే చూచుచుండిమి గాని మన గడపముగిటునే నేయవలయు కాంతి యేర్పాటుల వంతగా వాణ్ణించింప లేదు. తక్కిన ప్రపంచమంతటితో సుబంధముల నేర్పరచుటకు ముందుగ మనము మన సామిప్య బంధువులతో వైకత్యమును బొంది మన స్నేహభావము యథాధర్మమున ప్రబలమగు ప్రధానముకాదా? కొలంబియా పరిభ్రామకృష్యముతో సుమచేసి కొనవలసియున్న యేర్పాటులను గూర్చియు స్నేహముగూర్చియు నేనేటి సామన్యమయే మూడవచ్చెదదని తలంచెదను. ఈముఖ్యవిషయముగూర్చి వాతంత్య్రము స్నేహముకలగు చర్యను నడపెదరుగాక యని నేకతీయాతురతతో గోరుచున్నాను. ఈప్రస్తుతస్థితియందు మున్నెవేయుట చాలవ్యాధులు గను, ఉదారవంతముగను, మన మతిసంతోషమున జేసిన నరయు గోత్యాహానుకూలముగను ఉండవని నావలెనే మీరందఱును తలంచెద రని విశ్వసించుచున్నాను.

వైద్యమును ఉత్తరపరాను దేశములు

అనంతర మధ్యములు పునర్విశ్వాసాంతమును తర్కింప సాగిరి. యుద్ధమునమున దేశపరిశ్రమాభివృద్ధిని గూర్చి బాగ్ర త్తవకుట యావశ్యకముగ నుండెను. ఆయినను తాత్కాలిక సంధి ప్రారంభమైన దని వినినంత నే మన మా చని విడిచి తిమి. ముదుకపదార్థములు మరల యుభేచ్ఛగ విక్రయించుట కనుమతించబడెను. అహరపదార్థములను గూర్చియు, పదార్థములను ఓడలో నెక్కించుటను గూర్చియు మాత్రము పూర్ణ స్వాతంత్ర్య మీయలేదు. ఇందులకు తగిన కారణము గలదు. ప్రపంచమంతటికి నింతకు మన యాహారపదార్థములు కావలసి యున్నవి. వాని నెనుమతిచేయుటకు తగినన్ని ఓడలు కావలసి యున్నవి. “మన ఓడలకింక పూర్ణ స్వాతంత్ర్య మీయబడలేదని నేను తెలిపితిని. కొంతకాలమువరకును అది కావలసియున్నది. బహుశ ఏమాత్ర మెక్కుడుకాలము పట్టవచ్చును. దూరదేశము లందున్న మన సైనికులను దీసికొని వచ్చుటకును, ఇటీవలనే స్వేచ్ఛాను వర్తలగ చేయబడిన ప్రజలు అకలిచేమాడిపోకుండ

గాపాడుటకును, వివాహము నొందకుండ నుద్ధరించుటకును మనయొడ లింక నుపయోగింపబడవలసి యున్నది. బెర్లియము ఉత్తర పరానుదేశముల యావశ్యకతా వాంఛితములను గూర్చి నేనొక ముఖ్యాంశమును చెప్పవచ్చుననుకొనియెదను. నష్టపరిహారములకు సామిప్యముబడినను ప్రజలనేకవత్సరములవరకును సడవలసిన బాధ నేమాత్రమును తగింపజాలదు. కేవలము సామ్యునిచ్చుటకంటె వారి కింక చాల ఎక్కుడు సహాయము చేపవలసి యున్నది.

రేపటిదినముననే వారికపరి మితముగ భవమును ముదుక పదార్థములను ఇచ్చినప్పటికిని, సారిక్రామిక ప్రాపంచకమున వారు (రేపటిదినమున) తమ యుచితస్థానము నాక్రమింప జాలరు. యుద్ధాన్ని బారి నాపోకనముగొనకమున్ను వారుచాల పోషుబట్టినము నాక్రమించుకొని యుండిరి. వారి కార్యా లయములలో ననేకము నెలగలుపబడినవి. వారియంత్రాలయ ములలో ననేకము ధ్వంసము చేయబడినవి. తక్కినవి గొం పోబబడినవి. ప్రజలు విడబడి తల యొకదేశము పాలైరి. వారి పనిపాల్గొడ్డలో ను త్రసానభవము ముడించిరి. వారు మరల తమయంత్రాలయములను నెలకొల్పుకొని పోయిన పనిముట్లు లను మరల గ్రహించి తలయెత్తుకొనువరకును వారిని ప్రత్యేక పద్ధతుల నవలంబించి యుద్ధదీప వలయును. ఇంతలో నే సారిక్రామిక పదార్థముల నిమిత్తమును, అవకాశముల నిమిత్తమును గలుగనున్న పోటీలో తనంతట నాచేకములు విడిచి పెట్టబడనూడదు. జర్మనులతోపాగ్నికే పూర్ణాహుతి గాకుండ నీదేశముల గాపాడగలుగు మహాపుణ్యము గట్టుకొనుటకు కొంతదరకైన కారవలమగు మన మిట్టి సంధి సమయమున, దయాదాక్షిణ్యములు లేని పోటీవ్యాపార మహాసముద్రమున ననాలోచితముగ వారినివిడువక, వారిలాభాగము ఎగుమతిసర ఫరాలనుగూర్చి తగిన యేర్పాటులను చేయుటకు యుద్ధవర్తక సంఘమువంటి యొకానొకసంఘము నెలకొల్పి దానికి తగిన అధికారముల నీయవలసివచ్చిన నట్లు చేయుటకు కాంగ్రెసు అటంకము చెప్పదని నేను విశ్వసించుచున్నాను.”

నావికాకార్యక్రమము

1918 - వ సంవత్సరమునందు దేశమునుండి వరూలు చేయబడుకొనిన 800 కోట్లదోలరుల భవము 600 కోట్ల దోలరులకు తగ్గింపబడుననియు, ఇంత వేగమె ఖర్చులు విశేషముగ చగ్గిపోవునని యెవ్వరను తలంపనూడదనియు చెప్పి విల్సనుగారిట్లనిరి. “మనము యుద్ధమున ప్రవేశింప కుండుట ముందేర్పరచుకొనిన ఏర్పాటుల ప్రకారము నావికాకార్యక్రమమును కాంగ్రెసు తప్పు క నిర్వహించు పని నేను తలంచుచున్నాను. రాబోవు మూడుసంవత్సరము లందును జరుగవలసిన పనినిగూర్చి తనకధికార మిచ్చుని నాని కా కార్యవర్తి మీ సంఘములకు పలయు కాగితముల నప్పించి యున్నాను. యుద్ధములన గలిగిన పరితాపస్థలము ముందు గ నె కాంగ్రెసు వా రేర్పరచుకొనిన పద్ధతి ననుసరించి నాని కా కార్యవర్తియై యేర్పాటుల నిర్వహించుకొనియెను. నాని కాభి వృద్ధి తప్పుక జరుగవలయు నను ఉద్దేశముతో నీయేర్పాటుల కెట్టి యాటంకమును గలుగజేయవలదని నేను హ్మరయ పూర్వకముగ మిమ్ములను గోరుచున్నాను. ఇంకను నితీతము కాని భూతకాలపు సర్వ ప్రాపంచికపద్ధతి ననుసరించి మన యేర్పాటులు గూడ నుండవలయు ననుట చాల తెలివి తక్కువగ నుండును.”

సంధివరకుల ప్రాముఖ్యము.

పిమ్మట సతిదు రెయిల్వే యేర్పాటులను గూర్చి తర్కించుచు ఇంకను గూర్చి తామిక నెట్టి ఏర్పాటులను నిశ్చయింపలేదని చివర నిట్లనిరి. ఈ సమయమున నే నీక్రింది యుద్దేశ్యమును మీకు చెప్పగలిగినందులకు చాల సంతోషించుచున్నాను. జర్మను మిథులతో పోరుకపును మన మేకీధరించిన మిత్రమండలివారి దొరతనములన్నిటి పోలినియును సంధి యొక్క హాఖ్యాంశములను తర్కించు నిమిత్తము ప్యారిసునకు కత్తురు. నే నిప్పు డీదేశమును విడచుటవలన దేశమున కనేకములగు గొప్ప ఇబ్బందులు గలుగునని నే నెఱుఁగుదును. అయినను మరీ కొన్ని అంశములను బట్టి నే ను సంధి సభకు బోవుట అన్నిటికంటె నాకు తమభర్మముగ నున్నది గాన వెళ్లుట తప్పదని నేనునిశ్చయించుకొనవలసి వచ్చింది. అట్లే నిశ్చయింపవలసి యుండి నధియు సకారణముగ దెలిసిన మీకు నట్లే తోయినని నేను నమ్ముచున్నాను. క్రిందటి జనవరినెలలో నేను కాంగ్రెసులో తెలిపిన నూత్రముల ననుసరించియే సంధి గావించుకొనుటకు మిత్రమండలివారంగీకరించిరి. జర్మను మిత్రులును అనూత్రములనునుసరించియే సంధి గావించుకొన నంగీకరించిరి. అనూత్రముల

కు లిగిన వ్యాఖ్యానము చెప్పుటకును, వాటి నెట్లు గ్రహించుటకును యిచ్చు దియి దెలిసికొను నిమిత్తము వారు నేనచటనుండవలయునని వ్యాఖ్యముగ కోరక మానరు. ఈ విషయముతో సంబంధించిన అన్ని జాతులవారికిని సమాన లాభము గలుగునట్టి ఏర్పాట్ల జేయవలయునను నునదొరతనమువారి స్వార్థ రహితముగ యథార్థోద్దేశము నెరవేరుటకు నేనట్లు చేయుట చాల నాంశసీయము. ఇప్పుడందరు నంగీకరింప నున్న సంధి పరతులు నునకును, ప్రపంచమున కట్టికిని కాశ్యప్రాయముగలవిగ నుండగలవు. ఇంతకుంటే నెక్కుడుప్రాయముగలవని ఇప్పుడింకొకటి యుండునని నేను తలంపను. మనపైనికులను నావికులను మృగములను ముగ నేనుకాములు మనదేశ నాత్రములేయని నమ్మితిమి వాటి కొంత భాగమునందిరి. ఆ నూత్రములనే నేను గ్రహించితిని. అవియే తమయాదర్శ సారాంశము లని రాజ్యాంగ జేత్రము నంగీకరించిరి. అందులను నేచెప్పిననూత్రముల కెట్టిలపార్థము లును గల్గింపజేడకుండ జూచి వాని ననుభవములోనికి తెచ్చుట కెట్టి ప్రయత్న లోపమును తలపింపకుండు నిమిత్తము స్వయముగబోయి వారి జులవియ్యుడను గావలయును.

సంధియేర్పాటు.

ఏమహాఫలసిద్ధి నొందుటకు తమ ప్రాణముల కప్పించి రక్తమును ధారపాసికొ యట్టిఫలసిద్ధి లభించుటకు నేను నాయాచక్ర నిష్ఠుడు వినియోగించుట నాధర్మము. దీనిమించు మరియొక ధర్మమిప్పుడేదీయ నాకు గన్పించుచున్నది. మీరును ఇచ్చుటి వ్యవహారములను, ఎట్లు నడచుచున్నది నేను నిరంతరము కనిపెట్టుచుండును. మీరును నేచేయునదెల్ల తెలిసికొనగలరు. పరిపడునైదు దినములక్రిందటివరకు నుండిన లేఖాపరిశీలనమును తొలగింపవలసినదని నేను కోరుటలననే ఆంగ్ల రామ ప్రభుత్వములవారా యేర్పాటులను తొలగించిరి. క్రైస్తవజేత్రముతో వ్యవహారముచేయు బ్రయత్నించు విషయమున దప్పు లేకైన అన్ని విషయముల రుదు ను లేఖాపరిశీలన మిప్పుడే భాగములందు తొలగింపబడినది. వ్యాధి ను నగరమునుండి రాజకీయ కాళుకును, పౌరస్థునుండి యుద్ధ కాళుకును నిరంతరము తండ్రినార్తల రాయబారము జరుగుచుండుట ఆవశ్యకమయ్యెను. తక్కినవారి ఆవసరములకిది యాటంకము గలిగింపకుండు నిమిత్తము కొన్ని శృంగరణ నీ రెండు మార్గములను మన యధీనము చేసికొనబడినవి. అనేకమంది అనుభవజ్ఞులగు ఉద్యోగస్థుల సలహాపరకార మట్లు చేయబడినది గావున తండ్రినార్తల లబ్ధునుండి ఇటును ఇటునుండి అటును ఎట్టి ఆలస్యమును లేకుండ కొన్ని మాసములవరకును జరుగుచుండు నని నేను విశ్వసింపుచున్నాను. మన దేశాధ్యక్షులును ఉద్దేశములను వ్యాఖ్యముగ నే నావలియొడ్డున నెరవేర్చవలసి యున్నది. ఇప్పుడు కష్ట కార్యమునకు మిరదంబు నేకగ్రీవముగ సహాయ మొనరించి తగిన యత్నమును నొనరెద రని నేనాశంక తగదా? నేను నిర్భయించు బూతు కార్య మెంత ఘనమైనదియో ఎంతకష్టతరమైనదియో నేను తెలిసికొంటిని. మరయు నమ్మచోకార్యపు విషయ బాధ్యతలనుగూడ నెఱిగి యున్నాను. నేను దేశసేవకుడను. ఇట్టికార్యము నెరవేర్చుటలో నావ్యక్త్యలోచనగాని యుద్దేశముగాని ప్రత్యేకముగ నుండజాలదు మనతో సంబంధించిన ప్రభుత్వవాయకులతో గలసి యోచించి తీర్మానింపదగు సర్వసామాన్యపు యేర్పాటులను గూర్చి నాకేక్కిరించన లేక నాయుత్తమాదర్శకులను తెలుపవలయును. కార్యనిర్వహణమున మీ స్నేహవత్సలతోత్సాహముల నెంతేనియు నమ్మియున్నాడను. ఆవిషయమున నే నందఱికి ననుకూలుడను. నాయోచన మీకు నావలసియుండిన తండ్రినార్తల మూలమున మీరు తెలిసికొనవచ్చును. అట్లు చేయుటలో నేను నిరంతరము ముఖ్యదేశీయవిషయములందు మీతో గలసి పనిచేయుచున్నాను గదాయను సంతసమును గలిగి యుండును. నేను సాధ్యమైనంతతీర్థరలో మరలివచ్చి ఆమెికాదేశ మేనుకాత్ర నిర్ధారకార్యము ప్రయత్నించెనో అనూత్రములు కార్యచరణ మూలమున ఫలించినదని మీతో చెప్పగలుగుదునని విశ్వసించుచున్నాను."

విల్సనుగారి ప్రయాణము.

లండను, డిశంబరు 5:—విల్సను గారు సంధిసభయందు నివేదించబోవు విషయములను నిర్ధారణము చేసికొనకయే ప్రయాణమును నిర్ణయించుకొనుట యునైటెడ్ స్టేట్సునందు ప్రముఖులకును, వార్తాపత్రికలకును చాల ఉద్దేశము గలిగింపబడి.

అమెరికన్ ఆర్థిక పత్రిక

లండను, డిశంబరు 6:—వర్తమాన సంగ్రామమున అమెరికన్లు అపారముగ యుద్ధవ్యయమును భరింపవలసివచ్చినను వారి ఆర్థిక సంపత్తికి ఎట్టి కొంతయును కలుగలేదు. జూన్ 30 తేదీతో అంత్యముగ 15 మాసములకు యుద్ధవ్యయమునకై 132220 లక్షల డోలరులు అంచనావేయబడినది. ఇందులో సగముసామాన్య నాకలకును, నాకాస్థులకు నిమిత్తమును, సాంక్రామిక భవనములకును వ్యయపడుచుబడినది. మిత్రమండలికి బుణము 47190 లక్షల డోలరులు ఇయ్యబడినవి.

లండను, డిశంబరు 4:—ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారితో విరోధా, అసియాభివృద్ధుల రాజకీయ, ఆర్థిక పరిస్థితులను చక్కగ పరిశీలించగల 23 గురు ప్రత్యేకకామ్రజ్ఞులు అనేక పట్టులతోడను, విలువగల పత్రములతోడను జాబ్బి వాషింగ్టను నాకమిడ వచ్చుచున్నారు.

లండను, డిశంబరు 4:—బ్రిటిషువారికి ఇంకొక 2000లక్షల డోలరులు బుణము ముట్టుకు కనడా ఆర్థికమంత్రి ఏర్పాటు గావించినాడు. ఇందులో 500 లక్షలు సామాన్యయుద్ధరీతి కరముల సంఘమువారి కార్యక్రమమును పూర్తిజేయుటకును, ధాన్యము కొనుటకును కావలయును. 1000 లక్షలు మౌనము, పాళు, నెత్తుమున్నగు పదార్థములకు కొనుటకు కావలయును.

వార్తలులాంగు.

యుద్ధవ్యయపరిహారములు.

లండను, డిశంబరు 5:—కెయజరును విచారింపవలయుననియు, జర్మనులు యుద్ధవ్యయము నంతయు భరింపవలయుననియు వార్తలు లాంగు గారు తమ యువవ్యాసమున తెలియజేసిరి. 30 ఏండ్లు గడచివచ్చిన జర్మనులు ఈభర్తనంతయు ఇయ్యగలరు. కాని తమవస్తువులను మనదేశములలో విక్రయించి మనవద్దనుండి వచ్చిన సామగ్రి మన కిచ్చు విధానమును మన మెంతమాత్ర మంగీకరింపరాదని. అధినివేతములవారికి తాము జాపునున్న వర్తక సౌకర్యములను దొమినియసులకును, క్రవును కాలనీలకును, ప్రాతెప్ట రేటులకును జూపినందులకు సంతసింది నాడ నని తెలిపెను. ఎట్టిపరతులు లేకుండక నే దొరతనము వారు సామాన్యయుగమున్న వారలకు ఎట్టివ్యాపార సౌకర్యములు గలవో ఆ సౌకర్యములను మీకి ప్రసాదించిరి. దొమినియసులకును, సామంతరాజ్యములకును (డి వెకొ డెకసీసు) గూడ సాధ్యమైవును, ఈ సౌకర్యములకు ప్రసాదించుటకు దొరతనమువారు నిశ్చయించుకొనిరి.

బ్రిటను దివసోత్సవము

లండను, డిశంబరు 7:—ప్రస్తుత సంగ్రామమున బ్రిటిషువారు ఆర్థికీయముగ పోరి ప్రపంచమును నిరంకుశ క్రభుత్వమునుండి తప్పించి ముక్తిని కలుగజేసి మహాపకారమును గావించిరి. కాని అట్టివారి గౌరవాధ్యురేత్ర ఉత్సవమును జరుపుటకు అమెరికన్లు నిశ్చయించుకొనిరి. యునైటెడ్ స్టేట్సు సంధంతటను దేశాలయములందును, పాతకాలలయందును, తదితర కార్యాలయములందును ఉత్సవము జరుగును. పూర్వము అభ్యుత్థులుగనుండిన ఆల్బర్ట్, పార్లమెంట్, హూశెన గార్లును, తదితర రాజ్యాంగ జేత్రులును ఈఉత్సవమున పాల్గొనెదరు. ప్రపంచము తరపున అమెరికన్లు బ్రిటిషువారిని అభినందించుచు కృతజ్ఞతను జూపిరి. అచంద్రితారాగ్యముగ బ్రిటను పరిపాలనము కట్టి గాకయని పరమేశ్వరునిఆర్థింపిరి. లాముడు జార్జి సాక్షుభూతి సంజేతమును తండ్రియులకముగ పంపిరి. మ్యూమార్కు, బోల్స్ నులయొక్క బ్రిటిషుసైన్యము జడల సంఖ్యలకు విండు సుల్పబడినది.

ఇంగ్లాండు

బ్రిటిషువారి స్నేహము

లండను, డిశంబరు 5:—గ్రేబుబ్రిటనులోను, ఫ్రాంసులోను అమెరికన్ సైన్యములకు సత్కారమును జేసిరి. వీరికి మిత్రమండలి సేనాపతులు తోడ్పడిరి. వీరు అత్యంత ప్రేమాతిశయములతో చేయూత నొసంగిరి. మానేసు ఇంగ్లాండుకు పోవునపుడు అధికోత్సాహముతో ఆహ్వానంపబడినవి. భాషారక్తపావములు ముమ్మలను, బ్రిటిషువారిని దగ్గరగజేర్చి ఎన్నడును విడిపోకుండునటులు బంధింపగలవని నమ్ముచున్నారమని అమెరికన్ యువమంత్రి బేకరుగారు తెలియజేసిరి.

ఇంగ్లాండు - జర్మను వ్యాంతులు.

లండను, డిశంబరు 5:—సంధి అనంతరము 5 ఏడ్లరరకు ఇంగ్లాండులో మరల జర్మను వ్యాంతులు తెరవబడుటకు సాధ్యముకాదనియు, తదనంతర మైనను పార్లమెంటు ఆనుమతి లేనిదే జర్మనువ్యాంతులు బయలుదేరుటకు అవకాశ ముండజాలదనియు వర్తకసంఘాభ్యుత్థుడు సాట్టెక్లీగారు నుడివెరి.

సైన్యము చీల్చబడుట.

లండను, డిశంబరు 10:—నిన్నటి రోజున లండనులో సైన్యములు చీల్చబడుట ప్రారంభమయింది. సైన్యమునుండి చీల్చబడిన సైనికులు ఈవారము ఆఖరున పరానునుండి వేలకొలది వెల్చుములో ప్రవేశించెదరు.

సముద్రస్వాతంత్ర్యము.

అట్లాన్ని జనరలుగారి యువవ్యాసము. సముద్ర స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి ఒక వ్యాసమును తయారుచేసి యుద్ధమంత్రివర్గమువారికి సమర్పించ సంసిద్ధుడనగుచున్నాడని ఎఫ్. ఈ. స్క్రిప్టుగారు లివర్పూలులో తమ యువవ్యాస సందర్శమున తెలిపిరి. గత 18 మాసములనుండియు అమెరికన్ నాకాదళసహాయముతో మనము ఏమి చేయుచున్నారమో అదేలిక మనము జేయుటకు అవకాశమున్నచో మనకు సముద్ర స్వాతంత్ర్య సుపర్యక్త ప్రకటనమునే యున్నదని సంధి సమావేశమున తెలుపగల్గుచుమని అట్లాన్ని జనరలుగారు నుడివెరి.

లండను, డిశంబరు 8:—క్రొసంబంధమును చందాదారులను మరల ఎన్నడును చేర్చుకొనరాదని లండనులో నున్న లోనాపు మారకపు సంఘమువారు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించుకొనిరి.

లాముడు జార్జి గారు.

లండను, డిశంబరు 9:—క్రొస మంత్రిమున లాముడు జార్జి గారు ఇట్లు యువవ్యాసించిరి. సంధి వ్యాఖ్యమైనదిగ నుండవలయును. వీలైనచో యుద్ధము మరల తరుండగనే జేయవలయును. అట్లు సాధ్యపడనిచో యుద్ధము కష్టతనముగ నుండునటుల జేయవలయును. సర్వజేత్ర సమ్మేళన సంఘము నుగ వారు సంపూర్ణ విశ్వాసముగలదనెను. ఈయుద్ధమునకు కారకులు లిగిన ప్రాయశ్చిత్తమును అనుభవించ వలయును. గోప్ప పదవియందున్నవారే ఈయుద్ధమునకు ఉత్తరవాదులు రాజులు, చక్రవర్తులు, రాకొమరులు, తదితరులును ఈ యుద్ధ ఫలితములను భావికాలమున గుణపాతములుగ గ్రహించి ప్రవర్తింపటముల ప్రకాశభుక్తియును నెలకొల్పవలయును. ఇట్టి దౌర్భాగ్యమును తెచ్చి పెట్టినచో దాని ఫలితమును తామే అనుభవించవలసివచ్చునని తెలిసికొనునటుల జేయవలయును. గ్రహ్యండుగు నిర్బంధసైన్యములను సంధి సమావేశమువారు రద్దు జేయవలయును. దీనిలననే యుద్ధమును జేయుటకు రాజులకు ప్రోత్సాహము కలుగుననిరి.

లండను, డిశంబరు 5:—యుద్ధకాలమున 2475 నాకలు ముంచబడినవి. నాకావర్తముగూడ మడిసినది. 3147 నాకలు నాకావర్తముతో ఎచటకో కొట్టుకొని పోయినవని గాడినుగారు తెల్పిరి. వర్తకనావికులకు వసతిగృహము నేర్పరుటకు నిశ్చయించిరి.

తాత్కాలిక యుద్ధవిరాయపు

పంచాయతీ తీర్మానములు.

లండను, డిశంబరు 5:—తాత్కాలిక యుద్ధవిరాయము సందర్భమున ఆర్థిక వరతులను జర్మనులు నెరవేర్చునటుల తాత్కాలిక యుద్ధ విరాయపు పంచాయితీవారు ఏర్పాటు గావించిరి. జర్మనులు తమ యింకపదారులను, గనులను, అడవులను, పారిశ్రామిక, వర్తకములను, అధినివేతముల యందున్న యితర వ్యాపారములను జర్మనులకు వాటియందు హక్కుగల్గిన వాటిని అవ్యాకాంతము జేయరాదు. ఇతరులకు తాత్కాలికోపయోగమున కీయరాదు. తాకట్టు పెట్టకూడదను మరతుకూడ జరపబడినది. సామాన్యమునకు సంబంధించిన విదేశ సెన్యూరిటి సామ్యము జర్మనులు ముట్టకూడదు. రీటిప్రాగు బ్యాంకులోనున్న బంగారమును గూడ ఇది వరలో నియమించబడిన మరతులకు భిన్నముగ ముట్టరాదు.

ఉత్తర భాగము, బెల్లయమలనుండి తీసికొన్న పెళ్ళాళ్ళ భారతీయ తత్వము జర్మనులు పరామర్శించును అధికారుల కిచ్చినవలయును. బెల్లయము నేమనల బ్యాంకునోట్లను దీక్షించుటలో మరల వారి కిచ్చినవలయును. పరామర్శ, బెల్లయము బ్యాంకులకుండి తీసికొన్న రొక్కలను జర్మనులు మార్కులుగా మార్చిరి. దానివలన మరల జర్మనులు వేరేవర చదువును. బెల్లయ సుంధిప్రకారము రుషియానుండి జర్మనులు తీసికొన్న బంగారమును మిత్రమండలికి బిప్పించవలయును.

నాకాగ్రమువారును, విదేశీ కార్యాలయము వారును జర్మనులనుండి మిత్రమండలి కోరిన నాకాగ్రములు తాత్కాలిక యాధిపత్యములకు మరలవలయునని ఎక్కువగా తేలిపిరి.

సర్పాధిపతికి కాసనమును రద్దు చేయుట.

లండను, డిసెంబరు 9:— సుయోక్త ప్రభుత్వమువారే గనుక మరల అధికారియనవలె వచ్చిపో వీరు సుంధి సమావేశమున కేగి యూరపులలో నిర్బంధనై నిత్యము ఆశ్రయించవలయునని నిర్ణయించెదమని తెలుపుచున్నారు.

నావికా సంధిపరతులు.

లండను, డిసెంబరు 9:— నావికాధికారులును, విదేశీ కార్యాలయమువారును గలవీ జర్మనులను కోరినవరకు తెంత మాత్రమున తాత్కాలికపు నావికాసంధిపరతులను మించ లేదని చెప్పుచున్నారు.

లంకామైదు అవస్థ.

లండను, డిసెంబరు 7:— ప్రస్తుతపు జీతములను మరల నూటికి 40 చొప్పున హెచ్చింపవలయునని కార్మికులు కోరుటయు లంకామైదు అవస్థకు కారణము. స్టాండర్డు జీతములనట్లు హెచ్చించెదమని యజమానులనిరి. కార్మికులందుల కంగీకరింప లేదు.

అఫ్రికా

దక్షిణఅఫ్రికా పరిశ్రమలు.

లండను, డిసెంబరు 5:— దక్షిణఅఫ్రికా పరిశ్రమలు కలవత్తెకొనుటకు వీలగు నందునటుల నుంకముల చట్టమును తయారు చేయవలయునని గనులనుగ్రహిణులకు గారు ఆలోచన సంఘమువారికి అజ్ఞయిచ్చి రని తెలియుచున్నది. పూర్వపు ఖన్నులు అన్నియు ఆదాబతు నిమిత్తమే చేయబడినవిని తెలుపబడినది. దక్షిణఅఫ్రికా పరిశ్రమలకు భంకరముగ ఇతరులు తమ కస్తువులను ఈ విధమున నింపకుండగ జేయవలయుననిరి.

ఫ్రాన్సు

రాజు-వైద్యులు

లండను, డిసెంబరు 8:— రాజును, వేల్సు రాజును గుడు ఆల్బర్ట్ రాజుమడును వైద్యులకు విచ్చేసిరి. ఆ పాఠములను ఇతర ప్రదేశములను నూడే సంవత్సరమున, ఇద్దరు ఉద్దు సేనాని వీరికి మార్గదర్శకుడుగ నుండెను.

సంధిమార్గము.

లండను, డిసెంబరు 5:— డిసెంబరు 20-న తేదీని ప్యాకను నందును పెర్నోరినునందును పార్లమెంటుకానున్న సంధిసభలో జరుగు కార్యక్రమ వివరము తెలుసుకుననియు ప్రెస్సుసభికి కమ్యూన్ ప్యాకను విశేషాని వార్తయిచ్చుచున్నది. సంధి పూర్తియగుటలో మూడు ముఖ్యస్థలములందలవు. మొదటిది మెన్సిడెంటు విల్సన్ గారు వచ్చినవెంటనే డిసెంబరు 12-న తేదీని ప్యాకనులో నొకసభ జరుగును. దానికి ఫ్రాన్సు, బ్రిటన్, ఇటలీ, సుయోక్త రాష్ట్రముల ప్రతినిధులు పోవుదురు. ఇరవీ సంధిసభలో నేమి సంకతులు విచారించవలెననియు, కార్యక్రమములు జరుపవలయుననియు నిశ్చయించబడును. బహుశా కథ పెర్నోరిను పార్కునందలి (ట్రయాను) మేడలో జరుగును. ఇరవీరివరకును జరుగవచ్చును. రెండవది మార్చిసభికి మిత్రమండలి సభ యాహ్వానింపబడును. దానికి పెర్నోరిను ప్రతినిధులు 5 గురు చొప్పునను క్రొత్తగా స్వాతంత్ర్య మొనగబడిన రాష్ట్రముల ప్రతినిధులు ఒక్కొక్కరి చొప్పునను కథ కలెక్టరు. అచట బహుకర్మచాలిత సంఘము యొక్క విర్మానులు నిర్ణయించబడును. ఈసభ బహుశా గేలీ తెల్లనెలలో జరుగును. చిల్లరలంతములు ప్యాకనులో జరుగ జోవుచున్న సంఘములందు నిర్ణయించబడును.

వచ్చుచున్నది!

వచ్చుచున్నది!

కర్ణాటక గ్రాండు సర్కసు.

కూర్మకేశవులందు 5 సంవత్సరములు జయప్రదమైన కేకాటనము గావించి యిప్పుడు చెన్నపురికి నూతనవారికారములతోను వైభవముతోను వచ్చుచున్నది.

ప్రదర్శనస్థలము: ఎస్టేట్ నేమ, మదరాసు.

సంగ్రామవిజయార్థమై ప్రత్యేక ప్రోగ్రాము!

40 మంది నుశ్రుద్ధిపటములు! 60 అడవిజంతువులు!

శోభాయమానమైన వేమక ప్రదర్శనము!

మాంసాలమైన గుడారమునందు గావించుటను.

ప్రపంచమునందు ఖ్యాతి గాంచిన యూరోపియన్ నటులు, మొగ్గులు వేయువారు, శాస్త్రజ్ఞులు, నాట్యమాడువారు, బాణములు పయ్యవారు, ఖండాంతరములనుండి వచ్చిన క్లౌనులు మొదలయినవారిందరు అద్భుతమైన ప్రదర్శనములు గావించెదరు. మరియు వచ్చే కేక్రీన భారతీయ న్యాయాదులు, దక్షిణ సోదర సాల్టు మొగ్గులవేయువారు, బ్రెజిలియన్ బాయ్ మొగ్గులవేయువారు, వంకరు బింకరులుగా మొగ్గులవేయువారు, ఊగుటుయ్యలమిద ఊగువారు, తీగలమిద నడచువారు, విజునోడులు, వైసికిల మిద అద్భుతకృత్యములను జేయువారు మొదలైనవారిందరు అతి రమణీయులైన ప్రదర్శనములు గావించెదరు.

ప్రొఫెసరు శంకరరావుగారు

అడివిజంతులను మచ్చికపరుచుటలో ప్రపంచమునందు ప్రఖ్యాతి గాంచిన వారు భయంకరమైన తెంగాలు పెద్దపులుల చేతను, అగ్నికామ సింహములచేతను, రవ్వను ఎగుగుబండ్లచేతను, అడవి చిరుతపులులచేతను, నేపాలు ఏనుగులచేతను, హాన్యకరములైన కొతులచేతను, మిక్కిలి అశ్రద్ధజనకమైన ప్రదర్శనములు గావించెదరు.

ప్రొఫెసరు శంకరరావు,

హాల్ ప్రాప్రయిటరు.

ఎమ్. జె. రత్నము.

మ్యానేజరు.

ఎన్. బి. జుబులనన్నిటిని ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయుడు.

C/O మెన్సర్స్ ఎ.రత్నా అండుకో.

(తెలిఫోను నెం. 620) ఆర్టిస్టులు అండు సోలో గ్రాఫర్లు.

157 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

The Willingdon Memorial Meeting.

Reply to the Sheriff.

By the Counter Requisitionists.

BOMBAY, December 10. The Secretaries of the Committee of counter requisitionists to the Willingdon Memorial meeting addressed a letter yesterday to the Sheriff of Bombay. The letter after protesting against the conduct and attitude of the Sheriff and requisitionists with regard to the Willingdon Memorial meeting says:—You have taken upon yourself the responsibility of convening this meeting and holding it under conditions which will prevent a large number of citizens who desire to participate in it from being able to do so. These we represent are prepared to come to the Town Hall and take their chance of obtaining admission and accommodation, but we call upon you to take all necessary steps to ensure that the chance is an equal one and that by leaving the Hall and arrangements for the meeting entirely in the hands of others you do not allow any possibility of the meeting being "packed" by the supporters of those at whose instance it had been convened. In this connection we are to point out that even now it is not too late for the appointment of a small committee representing both sides with yourself as chairman to make all such arrangements as would ensure an equal "chance" for all and the conduct of the meeting in such a way as would satisfy all parties and prevent all risks or possibility of disorder which the requisitionists for reasons known to themselves seem to fear in case of a mixed audience a risk which we need hardly point out is greater in a small confined space than in the open air. In conclusion the letter says:—Finally we must again point out that it is the rule and custom on these occasions that organisers and conveners of a public meeting of the citizens should make arrangements and

provide accommodation for those who are desirous and give due notice of their intention to attend for the purpose of opposing the objects of the meeting; and we again call upon you to see that such arrangements are made to provide accommodation for the opponents.

Wife Kills Her Husband. Appeal of the Accused Dimissed.

BOMBAY, December 10. At the Appellate division of the High Court Sir John Hoatson and Mr. Justice Pratt disposed of an appeal preferred by Bainbai against the sentence of transportation for life passed by the Sessions Judge of Khandesh for the brutal murder of her husband. The accused who had been married before contracted a second marriage with the deceased about seven years before. The husband suspected the accused's conduct for the last two or three years and either locked the wife up or made her sister-in-law sleep with her when he left the village. The case for the Crown was revolting against her ill-treatment. The accused struck the deceased on the head as he slept with a hammer and after an unsuccessful effort to borrow a knife on a false pretext from a butcher cut the limbs with an axe and burning the head in the house buried the limbs in two pits near the village manure heaps which she caused a man innocently to dig. The Lordships dismissed the appeal and confirmed sentence.

The Third Batch of Kut Prisoners. Arrived in Bombay.

BOMBAY, December 10. The third batch of Kut prisoners consisting of ninety rank and file including seventeen stretcher cases arrived to-day by the ambulance transport "Dongolla" H. E. Lady Willingdon, Brig Genl. St John Col. Bernard and other military officers were present at the Alexandra Dock. After a few encouraging words the soldiers were treated to light refreshments garlanded and presented souvenirs. Before her departure Her Excellency was garlanded.

Agra Zemindars' Association.

Adequate Representation Demanded.

The L. G.'s Reply.

ALLAHABAD, December 10. In the course of his reply to the address from the Agra Zemindars' Association Sir Harcourt Butler said:—You have referred to the question of reforms and have asked that your community should be given adequate representation commensurate with its importance in the councils. Without committing any breach of official propriety I may say that your community will have powerful influence and representation in electorates proposed by my Government and placed before Lord Southborough's committees. Gentlemen, I have been now for 25 years a strong advocate of the cause of landowners. I believe landowners are still the backbone of the country. It was on the landowners we have had to rely in our recent demands for men and money and it is on the landowners on whom we shall have to rely for progress and public spirit for many years to come.

The "Pioneer" understands that the telegram from Shanghai announcing the conclusion of peace between China and Tibet is over optimistic. What appears to have happened is that after suffering a severe military reverse, a Chinese general entered into peace arrangements with local Tibetan officials. This arrangement has not been ratified by supreme authorities and it remains to be seen whether it will be considered acceptable by the Chinese Government.

A farewell official dinner was given at Government House Malabar Point, Bombay.

It is notified that the customary proclamation parade will be held in all military stations in India on the 1st January 1919.

Prince Afsukulmulk Mirza Mahomed Akram Hussain Bahadur, son of late King of Oudh has been appointed the Sheriff of Calcutta.

The report of the Calcutta University Commission is likely to be ready for submission to the Government of India at the end of this month or early in the new year.

Thier Excellencies were guests of the Hon'ble Member of the Bombay Legislative Council at a dinner last night.

An earthquake shock was felt at Lahore at about 3 p.m. this afternoon and lasted for about four or five seconds. There was two shocks following one another.

The Aeroplane Flight.

Expected Arrival in Karachi.

DELHI, December 10. News has been received that the aeroplane from Cairo and Baghdad with Major General W. Salmond, Br. Genl. A. Burton, Captain R. Smith and two air mechanics left Charbar Mekran coast at 7 a.m. on Tuesday 10th (today) and is expected to reach Karachi (four hundred and ninety miles distant) to-day and leave for Nasirabad (five hundred miles distant) to-morrow (11th). A start for Delhi (distant 230 miles) may be made on Thursday morning in which case reckoning 70 miles per hour average ground speed New Delhi Cantonment landing ground may be reached the same forenoon. An encircling flight over Delhi city and civil lines may not improbably be made. It is not yet known how long the aeroplane will remain in Delhi.

KARACHI, December 10. The great Handley Page biplane arrived here at a little after two o'clock to-day. The aeroplane left Charbar on Markan coast 490 miles away this morning and travelled at a flying speed of 67 miles to Karachi without any incident. There was a large crowd of spectators to see the landing. The party included Major General Salmond, Brigadier General Barton and Captain Ross and two other air mechanics.

Towards Peace.

(c)
(Reuter's Agency)
—:c:—

America

President Wilson's Departure for Europe.

Departure Resented in U. S.

LONDON, December 5. There is considerable resentment in the United States, even among democratic politicians and newspapers regarding President Wilson's departure to attend the Peace Conference especially in view of the uncertainty regarding the programme he intends to submit to the Conference.

United States Congress.

The President's Annual Message, Problems of Peace.

LONDON, December 3. WASHINGTON, December 2, 6:— President Wilson, in his annual message to the Congress read at the joint sitting to-day dealt with both domestic and foreign problems of peace. He said in part the year that has elapsed since I last stood before you to fulfil my constitutional duty to give the Congress from time to time information on the state of the Union, has been so crowded with great events, great processes and great results that I cannot hope to give you an adequate picture of its actions or of the far-reaching changes which have been brought about in the life of our nation and of the world. You have yourselves witnessed these things as I have. It is too soon to assess them and we who stand in the midst of them are a part of them and are less qualified than the men of another generation will be to say what they mean or even what they have been. But some great outstanding facts are unmistakable and constitute in a sense a part of the public business with which it is our duty to deal. To state these is to set a stage for legislative and executive action which must grow out of them and which we may yet shape and determine.

Tribute to the Nation.

President Wilson then discussed the transportation of more than two million men overseas with a loss of 758 by enemy attack and continued:— We profited greatly by the experience of nations which had already been engaged for nearly three years in this exigent and exacting business in which their every resource and every executive proficiency was taxed to the utmost. We were their pupils but we learned quickly and acted with a promptness and readiness of co-operation that justify our great pride that we were able to serve the world with unparalleled energy and quick accomplishment. But it is not on the physical state and executive efficiency, preparation, supply, equipment and despatch that I would dwell upon but upon the mettle and quality of the officers and men we sent over and the sailors who kept the seas and the spirit of the nation that stood behind them. No soldiers or sailors ever proved themselves more quickly ready for the test of battle or acquitted themselves with more splendid courage and achievement when put to test. Those of us who played some part in the direction of the great process by which the war was pushed irresistibly forward to final triumph may now forget all that and delight our thoughts with the story of what our men did. What we all thank God for with the deepest gratitude is that our men went in force into the line of battle just as the critical moment, when the whole fate of the world seemed to hang in the balance and threw their fresh strength into the ranks of freedom in time to turn the whole tide, and sweep of the fateful struggles and turn it once for all so that henceforth it was back, back, back for their enemies. Always back never again forward after that. There was only a scant four months before the commanders of the Central Empires knew themselves beaten and now their very empires are in liquidation. And throughout it how fine the spirit of the nation was, what unity of purpose, what untiring zeal, that elevation of purpose ran through all its splendid display of strength and what nothing accomplishment.

Tribute to the Women.

After paying a tribute to the work of the American shipbuilders, railwaymen and other war workers with hand and brain, the President lauded the women of the country and declared: "The least tribute we can pay them is to make them the equals of men in political rights, as they have proved themselves their equals in every field of practical work they have entered upon, whether for themselves or for their country."

International Justice.

The President continued "and now we are sure of the great triumph for which every sacrifice was made. It has come in its completeness and with pride and inspiration of these days of achievement quick within us. We turn to the talks of peace again, peace secure against violence of irresponsible monarchs and ambitions of military coteries, and make ready for a new order, for a new foundation of Justice and fair dealing. We are about to give order and organisation to this peace not only for ourselves but for other peoples of the world as well, as far as they will suffer us to serve them. It is international justice we seek not domestic safety merely."

Relations With Columbia.

Our thoughts have dwelt of late upon Europe, upon Asia and upon the near and the far East. But very little upon acts of peace and accommodation that wait to be performed at our own doors. While we are adjusting our relations with the rest of the world, it is not of capital importance that we should clear away all grounds of misunderstanding with our immediate neighbours and give proof of the friendship we really feel. I hope the members of the Senate will permit me to speak once more of the unruffled treaty of friendship and adjustment with the republic of Columbia. I very earnestly urge upon them early and favourable action upon this vital matter. I

believe they will feel with me that the stage of affairs is now set for such action as will be not only just but generous and in the spirit of the new age upon which we have so happily entered.

Belgium and North France.

The President then took up the question of reconstruction. He said it was necessary during the war to direct the industries of the country. But the moment we knew that Armistice had been signed we took our harness off. Raw materials, he stated, had been released and put into the general markets again and control is maintained only for foodstuffs and shipping, because the world has still to be fed from our granaries and ships are still needed. The President continued:— I have spoken of the control which must yet for a while, perhaps for a long while, be exercised over shipping because of priority of service to which our forces overseas are entitled which should also be accorded to shipments which are to save the recently liberated peoples from starvation and many devastated regions from permanent ruin. May I not say a special word about the needs of Belgium and Northern France? No sums of money paid by way of indemnity will serve of themselves to save them from hopeless disadvantage for years to come. Something more must be done than merely finding money.

If they had money and raw materials in abundance tomorrow they could not resume their place in the industry of the world tomorrow. A very important place they held before the flame of war swept across them. Many of their factories are razed to the ground. Much of their machinery is destroyed or has been taken away. Their people are scattered and many of their best workmen are dead. Their members will be taken by others if they are not in some special way assisted to rebuild their factories and replace their lost instruments of manufacture. They should not be left to the vicissitudes of sharp competition for materials and for industrial facilities which is now to set in. I hope therefore that the Congress will not be unwilling if it should become necessary to grant to some agency as a War Trade Board the right to establish priorities of export and supply for the benefit of these people whom we have been so happy to assist in saving from German terror and whom we must not now thoughtlessly leave to shift for themselves in a pitiless competitive market.

The Naval Programme.

After announcing that the eight thousand million dollars which had been planned to be raised in the year 1918 would be reduced to six thousand million and warning the country that immediate rapid decline in expenses must not be looked for, the President said "I take it for granted that the Congress will carry out the naval programme which was undertaken before we entered the war. The Secretary for the Navy has submitted to your committee for authorisation that part of the programme which covers building plans for the next three years. These plans have been prepared along the lines and in accordance with the policy which the Congress established not under the exceptional conditions of the war. But with the intention of adhering to a definite development for the navy, earnestly I recommend the uninterrupted pursuit of this policy. It would clearly be unwise for us to attempt to adjust our programme to a future world policy as yet undetermined."

Importance of Peace Settlements.

The President discussed the railway programme about which he stated he had no definite policy formulated. He said in conclusion:— I welcome this occasion to announce to the Congress my purpose to join in Paris the representatives of the Governments with which we have been associated in war against the Central Empires for the purpose of discussion with them the main features of the treaty of peace. I realise the great inconvenience that will attend my leaving the country particularly at this time, but the conclusion that it was my paramount duty to go has been forced upon me by considerations which I hope will seem as conclusive to you as they have seemed to me. The Allied Governments accepted the basis of the peace which I outlined to the Congress on January 1st last as the Central Empires also have, and they very reasonably desire my personal counsel in their interpretation and application, and it is highly desirable that I should give it in order that the sincere desire of our Government to contribute without a selfish purpose of any kind to the settlements that will be common benefit to all nations concerned may be made fully manifest. The peace settlements which are now to be agreed upon are of transcendent importance to us and to the rest of the world and I know no business or interest which should take precedence over them. The gallant men of our armed forces on land and sea have consciously fought for ideals which they knew to be the ideals of their country. I have sought to express these ideals and they have been accepted by statesmen as the substance of their own thoughts and purpose. As the associated governments have accepted them I owe it to them to see to it so far as in me lies that no false or mistaken interpretation is put upon them and no possible effort omitted to realise them.

The Peace Settlement.

It is now my duty to play my full part in making good what they offered their lives and blood to obtain. I can think of no call to service which could transcend this, I shall be in close touch with you and with affairs on this side of the water and you will know all that I do. At my request the French and English governments have absolutely removed censorship from cable news which until a fortnight ago they had maintained. There is now no censorship whatever exercised at this end, except upon attempted trade communications with enemy countries. It has been necessary to keep an open wire constantly available between Paris and the Departments of State and another between France and the Department of War. In order that this might be done with the least possible interference with other uses of the cables we have temporarily taken over control of both cables in order that they may be used as a single system. We did so at the advice of most experienced cable officials and hope that the results will justify my hope that news during the next few months may pass with utmost freedom and with the least possible delay from each side of the sea to the other. May I not hope, gentlemen of the Congress, that in the delicate tasks I shall have to perform on the other side of the sea in my efforts truly and faithfully to interpret the principles and purposes of the country we love, I may have the encouragement and added strength of your united support, I realise the magnitude and difficulty of the duty I

am undertaking and I am poignantly aware of its grave responsibilities. I am a servant of the nation. I can have no private thought or purpose of my own in performing such an errand. I go to give the best that is in me to a common settlement which I must now assist in arriving at in conference with other working heads of the associated governments. I shall count upon your friendly countenance and encouragement. I shall not be inaccessible. Cables and wireless will render me available for any counsel or service you may desire of me and I shall be happy in the thought that I am constantly in touch with the weighty matters of domestic policy with which we shall have to deal. I shall make my absence as brief as possible and shall hope to return with the happy assurance that it has been possible to translate into action the great ideals for which America has striven.

Towards Final Peace.

The Three Stages Outlined.

LONDON, December 5. The "Times" Paris correspondent outlines details of the procedure of the series of meetings of the Peace Conference to be held at Paris and Versailles probably beginning on December 20th. There will be three separate stages towards final peace. The first will begin soon after President Wilson's arrival in Paris on December 12th with the representatives of France, Britain, Italy and the United States discussing points which must be considered at the final congress and the method of procedure. This meeting will be a sort of a preparatory Versailles Conference, probably assembling in the Trianon, the palace in Versailles park, and sitting until the beginning of January. The second step will be the summoning about March of the plenary Peace Conference of the Allies. The bigger Allies will probably have from three to five delegates and smaller allies probably two. Newly liberated states in process of formation will have one delegate. This conference will be the big Peace Congress and its decisions will probably form the ground plan of a society of nations which the enemy will be asked to sign and which will be submitted to a conference of the whole world as a basis for decision of a society of nations in the subsequent international meeting. The plenary Allied Peace Conference will probably sit in the Grand Des Glaces where the German Empire was proclaimed at the end of the Franco-Prussian war. Much space will be done in smaller committees meeting at Quai D'Orsay in Paris which will tackle questions like new frontiers, international status of Central European water ways like the Rhine, Danube etcetera.

Britain's Day in America.

The World's Debt to Britain in Freeing the World from Autocracy.

LONDON, December 7. NEW YORK. The American people have organised a "Britain's Day" to-morrow in order to express thanks in schools, churches and other public places throughout the United States to Great Britain for her share in ensuring the liberties of the world. Ex-Pridential candidates Messrs. Alton, Parker, Hughes and other leading Americans will address mass meetings and Allied Diplomats will participate in the celebrations. An official statement says that America is proud to voice the World's debt to Britain for the immortal "contemptibles" for her great fleet, for a hundred thousand graves at Ypres and for her million dead during the war. As an equal beneficiary in the fruits of victory America gives thanks to Britain. "Hail Britannia." Mr. Lloyd George has cabled a sympathetic message. Celebrations include an entertainment to members of British Cruisers at New York and Boston.

Great Britain

Mr. Lloyd George on Makers of War.

Gigantic Conscription Armies must be Abolished.

LONDON, December 9. Mr. Lloyd George speaking at Queen's Hall emphasised that peace must be a just peace and that war must be made more difficult if not impossible. He was an ardent believer in the League of Nations. Those who provoked the war must be made to pay the penalty. The more exalted ones were most responsible. Democracy must so fashion its judgment that Kings, Emperors, Crown Princes and such like would know in future that, if they brought upon earth wretchedness of this kind, penalty would inevitably fall on their own head. The Peace Conference must abolish gigantic conscription armies which had been means of tempting rulers to make war.

Abolition of Conscription.

Coalition Government's Program.

LONDON, December 9. Coalition Headquarters announce that, if Coalition Government is returned to power, it will go to the Peace Conference with the definite intention of proposing the abolition of conscription in Europe.

Merchant Seamen's Hostel.

Sir Eric Geddes' Support.

LONDON, December 5. Speaking at a meeting at 10 Downing Street this afternoon in support of an appeal by Lady Smedley for £100,000 for hostel for Merchant Seamen was a memorial from the women of the Empire, Sir Eric Geddes stated that 2475 ships were sunk during the war with their crews on board and 3147 with their crews left adrift.

Passages for Wives and Fiancees.

Government Announcement.

LONDON, December 5. It is officially announced that passages will be gratuitously furnished to wives and families of officers and other ranks and to fiancées of other ranks all of whom are permanently engaged in

regular army serving overseas in corps but not in infantry cavalry and artillery except in R. G. A. substance and fiances must be serving in terms of para 1189 of King's Regulations (1912) or appendix 8 Vol 10 of I. A. Regulations or in case of staff officers for at least twelve months from December 5th. Applications in case of fiances are subject to vacancies in married establishment. Passages are only afforded to North China, Hongkong, Singapore, Ceylon, India, Mauritius, South Africa, Egypt, Sierra Leone, Malta, Gibraltar, Jamaica, Bermuda, and Foreign Countries whose Military Attaches are accredited. Applications will close on January 31st when all shipping will probably be required for Army Demobilisation purposes.

Tonnage.

Net Gains and Losses.

London, December 8.
Effect of war on merchant shipping of the United Kingdom is strikingly illustrated by a Parliamentary Paper which shows that on October 31st the position of world tonnage was as follows: 150,53,786 tons, gain by new construction 108,49,327. By enemy tonnage captured 2,392,675. Net loss 1,811,584 tons. Position of British tonnage excluding transfers to and from British flag there were losses 903,128 tons gain by new construction in United Kingdom 4,342,296 tons, by purchases abroad 5,30,000 tons, by enemy tonnage captured 7,16,520 tons, net loss 3,443,012 tons.

The Lancashire Trouble.

LONDON, December 7.
Trouble in Lancashire is due to demand of operatives for a forty percent increase on current wages. Employers have offered a forty percent increase on standard wages and have proposed arbitration which operatives have declined.

Naval Armistice Terms

No Way Exceed those Laid Down.

LONDON, December 9.
The Admiralty and Foreign Office assert that Entente's naval demands from Germany in no way exceed the terms laid down in the Armistice.

Demobilisation Begins.

London, December 10.
Demobilisation began in London yesterday. It is expected that by the end of this week several thousands will arrive daily at the main disbanding centre Wimbledon from France.

Freedom of the Seas.

The British Definition. Attorney General's Speech.

LONDON, December 10.
Speaking at Liverpool Sir F. E. Smith said he was preparing a memorandum for the War Cabinet on the subject of Freedom of Seas. "We will," he said, "probably tell the Peace Conference that we are quite satisfied with the definition of Freedom of Seas enabling the British Navy in future wars to do exactly what the Navy assisted by the American Navy has been doing during the past eighteen months."

London, December 6.
Members of London Metal Exchange have passed a unanimous resolution against readmitting subscribers of enemy origin.

France

King at Ypres.

LONDON, December 8.
The King, the Prince of Wales and Prince Albert have visited Ypres and a number of other neighbouring places made memorable in continuous fighting. General Birdwood acted as guide.

Alsace is France's.

No Plebiscite Need be Taken. President Poincare's Speech.

STRASSBURG.—President Poincare accompanied by Marshal Foch, Joffre, Petain, Haig, M. Clemenceau and numerous Senators and Deputies officially entered the town. They were acclaimed by 1870 veterans and Allied Troops. The President in a speech definitely rejected the idea of a plebiscite for Alsace and stated that Britain, United States and Italy were absolutely convinced of country's determination to adhere to France. The renouncement aroused a moving outburst of patriotic joy.

Keys of the City Delivered to the French President.

LONDON, December 9.
STRASSBURG.—President Poincare arrived and was met by the Municipal authorities, Ministers, Senators, Deputies, Marshals Foch, Petain and Haig. The Mayor handed the keys of the city to President Poincare who declared that France would never give them up.

Greater Liberty for War Prisoners.

In Germany Demanded.

LONDON, December 8.
AMSTERDAM.—The French Armistice delegate at Spa unconditionally demanded greater liberty for war prisoners in Germany. The German delegate unsuccessfully sought to extract mutual concessions.

The British Advances.

London, December 9.
A British communique says:—The British have reached the Rhine between Cologne and Godsbarg.

The Armistice Commission's Decisions. Strictest Financial Conditions Imposed Upon Germany.

LONDON, December 5.
PARIS.—The Finance Minister stated that the Armistice Commission has formulated conditions for fulfilment of the financial clauses of the Armistice including the condition that Germany shall not alienate, concede nor mortgage her railways, mines or forests, nor any industrial commercial or colonial enterprises in which the state is interested. She shall not touch foreign realties belonging to the State, or gold in the Reichsbank except under conditions already laid down. She shall immediately hand over to French and Belgian authorities, securities taken from Northern France and Belgium, and restore during December notes of National Bank of Belgium also cash belonging to the French and the Belgian Banks which she has converted into marks and hand over to the Allies the gold she has received from Russia under the Brest Treaty.

Prolongation of the Armistice.

French Invitation to Germany.

LONDON, December 9.
AMSTERDAM.—A telegram from Paris says:—Herr Erzberger announced that the French have requested the German Army Command to designate plenipotentiaries to discuss the prolongation of the armistice at Trier on 12th or 13th inst.

Turkey

The Sultan of Turkey Interviewed.

His Attachment for Britain

His Regret of Armenian Massacres.

London, December 6.
The Sultan of Turkey interviewed by Mr. Ward Price in Constantinople declared that Turkey's participation in the war was due to what amounted to an accident. Lack of foresight on the part of the Turkish Government led to the calamity. If he had been on the throne this sad occurrence would never have happened. Armenian massacre had broken his heart as soon as he came to the throne he ordered an inquiry so that members of trouble might be punished most severely. Various factors prevented his command from being promptly carried out but the matter was being now thoroughly gone into. He had heard nothing of ill-treatment of British prisoners in Turkey but would immediately order an inquiry. If complaints were based on shortage of food, it might be remembered that Turkish soldiers also suffered greatly from lack of nourishment. The Sultan declared his warm affection and admiration for Great Britain and he would do his best to renew and strengthen the old friendly Anglo-Turkish relations. He emphasised that the great majority of Turks were innocent for what had been done and felt as he did, or even more strongly sympathetic towards Britain.

Holland

Dutch Minister in China.

China's Charges Against Him.

His Recall Demanded.

London, December 6.
China has demanded the recall of Dutch Minister in Peking who is a most active Pro German and who influenced Chinese from interning Germans and from liquidating German Banks. He also tried to prevent deportation of Germans to Australia alleging that Germans in Australia were ill-treated. Chinese yielded to his threats because they feared reprisals on 7,00,000 Chinese in Dutch East Indies. The Dutch Minister at Bangkok is also charged with attempting to sow discord between Allies and Neutrals.

Kaiser in a Morose Condition

London, December 5.
Correspondents at Amerongen describe the Ex-Kaiser as becoming daily more morose. He sits at a window hurriedly writing at day long against time.

Germany

Schleswig Holstein.

Not Offered to Denmark

Denmark's Intentions.

London, December 6.
Reuter learns from an authoritative source that repeated statements emanating from Germany that Northern Schleswig has been ceded to Denmark are wholly untrue. Denmark is at present not prepared to come to an agreement with Germany regarding this question and will leave its settlement to the Peace Conference on a basis of self-determination and the principles of nationality as outlined by the Associated Governments.

British Troops in Cologne.

BURGOMASTER'S APPRECIATION OF BRITISH COURTESY.

LONDON, December 10.
A message from Cologne states that British troops have restored order and that most of the looting was done by discharged sailors and soldiers and students. British sentries are patrolling the great Rhine bridge. Germans hold the Eastern end, British machine gunners command the strategic points. The Burgomaster of Cologne has expressed his appreciation of British courtesy.

Situation in Berlin.

Counter-Revolutionary Attempt.

LONDON, December 9.
ZURICH.—A telegram from Berlin says:—It is evident that the riots were links in a well-prepared organised attempt by Extremists to overthrow the

Government. The Spartacus group concentrated in Berlin its best organizers from the whole country. The Government however has in readiness ten thousand troops and the Republican Guard. The military now occupy Invaliden Strasse, many railway stations, the University and other important quarters. The latest reports show that Sunday passed quietly.

Ferocious German Treatment of British Prisoners

LONDON, December 5.
Fresh evidence that ferocious treatment of British prisoners taken during the offensives of 1918 by Germans and continued is furnished by the further report of Mr. Justice Younger's committee. There is much sworn evidence that prisoners behind the firing line were half starved, much over-worked and brutally treated. They had to sleep without shelter and were unable to change their clothes. A number actually died of starvation. The report shows that the Germans recently transferred to East Prussia and German Poland prisoners who were no longer fit to work behind the lines on the West Front. A witness from Heilsburg in East Prussia said he saw over two hundred arrive in the camps there in two trains. They were mostly anachars, cases. All were craving for something to eat. Some of them found a tub of refuse which they devoured. Their clothing was torn and they said they had had no proper food or medical treatment. They could hardly even wash. Dirt was thick on their hands and faces and they looked like skeletons.

Entente Merchantmen.

Interred in German Ports.

British Naval Delegation's Action.

LONDON, December 9.
AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says:—The British Naval Armistice Delegation headed by Admiral Browning is shortly proceeding to Hamburg to inspect Entente merchantmen in German ports. The Entente demanding the surrender by December 17th of all interned merchant ships condemned by prize courts, also all war vessels including submarines and river craft which have just been completed or are under construction. Germany protests that this is beyond the armistice.

German Crown Prince.

Denies his Renunciation.

German Nation Could not be Crushed.

LONDON, December 4.
NEW YORK.—Interviewed by a representative of the Associated Press at Mieringen the German Crown Prince said he had not renounced anything nor signed any documents but if the German Government decided to form a republic he was perfectly content to return to Germany as a simple citizen. The Crown Prince professed admiration for President Wilson who, he was sure, would bring about a peace of justice for Germany. Any renunciation of a nation of seventy millions would only leave a feeling of revenge. Such a nation could not be crushed. The Armistice terms were very severe and almost impossible to execute as the Entente was taking a large portion of transportation.

Russia

Ex-Tsar and Family.

Details of Their Murder.

London, December 5.
AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says:—Kieff newspapers publish details of the murder of ex-Tsar and his family by Bolsheviks at the convent at Ekaterinburg on July 17th. They were taken from the cellar and lined up against the wall and shot in succession. The Tsar's last request was to die with the sick Czarina in his arms. This was granted. The Grand Duchess Tatiana was only wounded but was killed with rifle bullets. The corpses were buried in the outskirts of Ekaterinburg.

Bolshevik Murders of Grand Dukes and Duchesses.

LONDON, December 5.
HAMBURG November 30th.—It is confirmed that Bolsheviks at Anapaevsk in Eastern Russia have murdered the Grand Duke Sergei Michaelovitch, Grand Duchess Elizabeth Feodorovna, Princess John Constantine and Igor, also Prince Palei who were all forced to jump into a mine shaft. Bodies have since been found and the name of all murderers are known.

General

South African Industries.

London, December 5.
JOHANNESBURG.—Mr. Malan, Minister of Mines, states that the Advisory Committee has been instructed to draft a customs tariff enabling South African industries to keep their heads above water and prevent dumping. He declares that previous tariffs were framed solely for revenue.

Greater Serbia.

London, December 8.
PARIS.—A message from Belgrade states that the Serbian Crown Prince has accepted an appeal from the Delegation of National Council at Agram for the Union of Serbia with the states of Serbs, Croats and Slovenes inhabiting the former territories of Austria-Hungary.

Presiding at a meeting of the Indian National Congress Reception Committee, Delhi, yesterday, Hazratul Hakim Ajmal Khan urged all sections of the community, nationalists, extremists and Moderates, to participate in the coming session, thereby preserving the national character of the Congress organisation at this critical juncture.

ప్రజాభి పాయములు.

I ఒక వార్షిక కోతనము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంపాదకవనము:

అయ్యో, గంజాం జిల్లా, సోంపేట సత్సంగవర్ధనీ సమాజపు ద్వితీయవార్షిక కోతనము ఈ నెల 21 తేదీ శనివారం బరంపురం వాస్తవ్యులను న్యాయవాదులును ఆగు న్యాయపతి రామానుజ స్వామి పంతులు, బి. ఏ. బి. ఎల్. గారి యాధిపత్యముక్రింద జరుగనున్నది. తే 22 దీ ఆదివారం ఉదయం గంజాం మండల గ్రంథాలయముల సభకుడ జరుపబడును. కావున మండల గ్రంథాలయమువారు భావభిమానులగు ఆంధ్రసోదరులెల్లరును రాబ్రాధికులు, సోంపేట రైల్వే స్టేషన్ లో మొయిలుబండి ఆగదు కావున విశాఖపట్టణము వైపునండి వచ్చేదివారు 20-వ తేదీ ప్యాసెంజరులోను బరంపురము వైపువారు 21-వ తేదీ ప్యాసెంజరులోను వచ్చియెడల సభాకాలమునకు చేరగలరు. భోజనము మొదలగు వసతులు ఏర్పరుకబడును.

కొ. నరసింహం శెట్టి,

కొ. కృష్ణమూర్తి శెట్టి,

కార్యదర్శులు.

II

బాలభటసంఘము, గుంటూరు పురజనల

కొకవిజ్ఞప్తి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంపాదకవనము:

అయ్యో, బాలభట సంఘము ప్రపంచమున నున్న సమస్త దేశములలోని బ్రాహ్మణుల బీదమునకు జేయూత్తు యిచ్చుచున్నది. దేశభక్తి, వికమత్యము, రాజభక్తి మున్నగు నద్వంద్యగుణములు కాటకట్టయి, చూచువారి కానందము కలుగజేయుచు, బాలికాబాలికల కొకవిధమైనయత్నానామ పుట్టించుచు, అజిహంతిగారిచే స్థాపితమై, హిందూదేశభట రక్షకసంఘము చెన్నపట్టణమున జేయు అన్వీతీయములగు పనులను గురించి చదువరు తెలియియుండును. అట్టిసంఘములు భారతదేశమున బ్రతి పట్టణమునను గాగ్రమునను స్థాపించి, వీరి యన్నిటికిని చెన్నపట్టణమునందు గాని లేక యే యితరపట్టణమునందు గాని కేంద్రీకంఘ మొకటి నెలకొల్పటం భారతీయుల విధానకృత్యమయి యున్నది.

టి. పి. సి. హాగారు గర్తపురంబున జన్మనప్పుడు టవును హైస్కూలు నందొక బాలభటసంఘము, ఆపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయ నధ్యక్షతక్రింద స్థాపింపబడినది. కాని, బాలురు దానియందు బాలుగొనకండుటచేతనో, ప్రధానోపాధ్యాయుని యశ్రద్ధచేతనో, మద్రాసుదొరతనమున బాలభటసంఘ విషయములు జరిపిన రహస్యతేభలవలనో, ఎట్లయిన నేమి స్థాపించినసంఘము మూలబడుట చాలకొనసీయము.

విద్యాధరీలులగు న్యాయవాదుల కునికిపట్టై, వర్తకమునం దనమామయై, స్వరాజ్యోద్యమమునందు గణనకెక్కినదై, హిందూతత్వ సంతృప్త వైఖ్యమునకు వైనితల సమకూర్చుటయందు ప్రఖ్యాతిగన్నదై, ఇదియవిరుననెల, అన్నిటిలోను ప్రసిద్ధి కెక్కి నటువంటి గుంటూరుపురమున నొక బాలభటసంఘము నుండకుండుట అతి విషాదకరము. న్యాయవాదులందరును గలవీ కొనకట్లు మున్నగు తిదితర జనములతో సంప్రతించి, గర్తపురంబున నొక బాలభటసంఘమును స్థాపించెదరుగాక!

కలకత్తా, 8-12-18. } అన్నంరాజు పూర్ణంబుద్ర రావు.

III

అతయో? నిరాతయో?

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంపాదకవనము:

అయ్యో, ప్రళయపర్వత్య గర్జలవలె ఆధునిక ప్రపంచము నాందోళపరచి, మానవజాతికంతయు గడుపేయమై దినదిన ప్రవర్ధమాన మగుచున్న పాశ్చాత్యనాగరికత కంతయు కళంకము చెచ్చి సమరదేవత నేడు సంపూర్ణవిక్రాంతి నొంది యున్నది. "యతోధ్వ ప్రయోజయః" అను నాశోక్తి ననుసరించి ధర్మాగ్రస్తా పరులైన మన బ్రిటిషువారికే సంపూర్ణ విజయము గలిగినది. ఘోరసంగ్రామానంతరము ప్రపంచమంతయు నేడమందానందమున నోలబడుచున్నది. నేడు మాత్రమ సమస్యలు తిరిగి తలలెత్తుచున్నవి. పాశ్చాత్యదేశమందంతటను నిరంతరప్రభుత్వము లన్నియు వైవానుగ్రహమున నంతమొంద

చుచున్నది. ఇట్టి తరుణముననే భారతదేశమునకు మంచికాలము నమిపించినది. గాబోవు సందేహభల "భారతదేశమున"కు కూడ ప్రాతీనిధ్య మిచ్చియుండుట మన ప్రభువులకు మన మెంతయు కృతజ్ఞులము 'నేస్తా' మహాత్ముడు 'నేహో' రేపో యైకోపాఖండమున జరుగనున్న సందేహభల అరుగనున్నాడు. కాని, భారతీయులయొక్క డెందము లాందోళితపూరితములై యున్నవి. ఆయన తుచ్చమైన యైకోపాఖండంబుల కానలు నూపక శ్వేతమానవుల మానసముల కరిగిన సమర్థుడగునా లేదా యని సంతేనుకు కలుగుచున్నది. ఇట్టితీరి భారతీయుల దృష్టి ప్రసారములు లోకమాన్యుడైన తిలస మహానీయుని వంకట తిరుగుచున్నవి. ఏమి మెట్టున్ను, వసంతాగమంబునందోలె త్రిశక్తితోటి భారతీయుల డెందములను ఆకాలత నవనోన్మేషముతో చిగురెత్తుచున్నది. సర్వాకాలమై తమ నుభలంబుల మెసగినను సరియే లేక దయ్యపుపేదల నిచ్చి పు సంతోషమే మొన్న మొన్న ఎడింబో దేశములో మాంట్టాగుగారు భారతీయ స్వమందర్జునులను గురించి వర్ణించిన వాక్యాన్వయమును గ్రోలలేక మొయిలు పత్రిక యప్పుడే ఓంధ్రపెట్టుచున్నది. భారతీయులారా! మనము మన స్వాతంత్ర్యము మొందుటకు మంచితరుణ మాస న్నవయినది. ధర్మ సంస్థాపనార్థమై, 'వైభి'యు' మానరక్షణయు నిమిత్తమై సం గ్రామమున పాల్గొన్న కున బ్రిటిషువారుండగ, లోకమునం దంతటను స్వాతంత్ర్యధ్వమే యెత్త వలెనని చెప్పు లెట్లు మహాత్ములకుండి, మన ప్రభుత్వము వారు కొన్ని కాపాయికను కొన్ని స్వాతంత్ర్యముల నైన నిచ్చి మనల సంతృప్తి చేయకూడ! ఇట్టికాలముననే మన మా ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించి, మన రాజభక్తిని గనుపఱచి సారీయదలచుకొన్న వ్యాంశ్యులకు రక్షించుకొనవలెను.

రాజమండ్రి, 9-12-1918 } కే. వేంకటరత్న శర్మ.

IV

ఆంధ్ర రాష్ట్రము.

చిత్తూరు మండలవాసులకు విన్నపము.

ఆంధ్రీనుకాడమలారా గత ఆయి దారు వత్సరముల నుండి ఆంధ్రోద్యమము చెలరేగుచుండు సంగతి మీ కెల్లరకును విదితమే గదా. ఆంధ్రోద్యమ మునది మనపాలిటి మహాదుద్యమము. ఆంధ్రోద్యమ మన ఏమిటియని మీరు ప్రశ్నింపవచ్చును. చెన్నపురి రాజధానిలో తూర్పుభాగమున గంజాం విశాఖపట్టణం గోరాపూర్ క్షేత్ర గుంటూరు నెల్లూరు మొదలు చెన్నపురి వరకును పశ్చిమమున చిత్తూరు కడప కర్నూలు అనంతపురం బళ్ళారిజిల్లాల నుండును అనగా ఈ పదునాకండు ఆంధ్రీమండలముల నొక రాష్ట్రముగ నేర్పాటుజేసి దేశభాషలలో కర్ణావహములు మున్నగువి జరుపుటను ప్రోత్సేకముగ హైకోర్టును ప్రోత్సేకముగ గవర్నరును ఏర్పాటుజేసి ఆంధ్ర రాష్ట్రమును ఏర్పాటుచేయు డనుటయే ఈ మహాదుద్యమము యొక్క ముఖ్యోద్దేశము.

మన మండలవాసులే గాక ఇతర మండలవాసులును కొందరు ఈ యుద్యమము నాదేపించుచున్నారు. ఆంధ్ర రాష్ట్ర మిచ్చి ఏదెజవాడోగో ఏ బందరు ఏ కాకినాడోగో ముఖ్యస్థానము లేర్పడుననియు చాలదూర నునియు కృష్ణా పయానలగుననియు ఆదేశవలల ఈ భ్యాభిప్రాయ మై యున్నది.

ఇవియుంకియు విపరీతపుటూహ లయె నానవృత్తము. రాష్ట్ర మిచ్చినచో దత్తచండలవాసు లగు మనకును ఉత్తరమండల వాసులకును అనుచు ఏ చోట నై న ను ముఖ్య స్థాన మేర్పరచుకొనవచ్చును. ఇందునుగూర్చి ఓ ఆంధ్రీపుత్రిగిత్తు ములారా, దేశహితైకసోదగులారా, కుట్రలుపన్ని కార్యములు భర్మపరుపజూచు దేశోద్యోమలచెంతం జేక మిక్కిలి పురాతనమగు జాతివారమును వితోపవిషత్తులగుచు మహాభారత మునందును పురాణములందును పేర్కొనబడిన ఆంధ్రీజాతికిం జెందినవారము నగు ముము పూవుపు బ్రోష్మశ్వమును సంపాదించుకొనట కీమహాదుద్యమమగు ఆంధ్రోద్యమమే తార్కాణముగాన ఎల్లరును ఈ తీర్మానమును బెడచెందిబెట్టక అమోదింతురుగాక! మనసాలిటి దైవతమగు ఈ మహాదుద్యమము పట్ల క్రూరము నాశింప; తన సంసారబాధ లన్నియు విడనాడి పవిత్రీయగు జాతీయచూర్తియును చే నుంచుకొని కక్షి కంచన లేక పాటుపడుచుండు గుంటూరు పురవాసులగు దేశభక్త కొండ-వెంకటప్పయ్య పంతులు, బి. ఏ. బి. యో, గా రెంతయు వందనీయును. మనమండలమున ఈ మహాదుద్యమ భ్యాభిప్రదికై సంపూర్ణస్పృహ సలుపుచుండు ది. బహదూర్ నెనులి - పట్టాభిరామ రావు గారికిని సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారికిని కట్టించు భాస్కరరెడ్డి గారికిని ఆర్. బి. రాచకృష్ణ రాజులంగారికిని బొల్లిం మున స్వామివాచానింవారికిని మనమెల్లరము కృతజ్ఞులము. మన పురోగృధ్రికి ముఖ్యస్థానముగా ఈ ఆంధ్రోద్యమముపట్ల నుమాఖులై ఆంధ్రులగు మనమెల్లర మీ తరుణమున గాధమగు దేశభక్తిగలిగి వికమత్యముతోడ మన కభిప్రదికై కలముమాగ్గులులను పట్టుదలతో సాధించుటకు ప్రయత్నించి జయము గాంచి ఆత్మగౌరవమును పొషించుకొను చు కృషుంకృత్తిని వెల్లడించుము గాక! ఆదిర కాలముననే మన కోర్కెలన్నియు ఫలప్రదమగు గాక! జయ ఆంధ్రీమాక!

శ్రీ జయలక్ష్మీ సమాజము. } బూదూరు - రామానుచివ్వాడ (తిరుతిని తాలూక) } జూలైరెడ్డి, కార్యదర్శి. చిత్తూరుజిల్లా

పంజాబు దొరతనమువారు-ట్రీబ్యూను:- (ట్రీబ్యూను పత్రికా ప్రతినిధి పంజాబు కాసనపథకు రాగూడదని తద్రాష్ట్రపు దొరతనమువారు అభిప్రాయించిరి. అందువై నాపత్రికాసంపాదకులకును దొరతనమువారి కార్యదర్శి ఎల్లి గారికిని జరిగిన సంభాషణము ఆదివారమునాటి ట్రీబ్యూను పత్రికలో ప్రకటింపబడెను. ప్రతినిధి రాగూడద నాభిప్రాయముకు ప్రతినిధి వా సిన తప్పు నివేదనముమాత్రమే కారణముకాదనియు, దానిననుసరించి వ్రాయబడిన సంభాషణమునూడ గర్వనీయుముగ నున్నదనియు తెలుపబడెను. నివేదనము తప్పుగానన్నందులకు తాము విచారమును తెలిపినయు తెగపగలగనియు, సంపాదకీయ విషయములో తాముల్లు జేయజాలమనియు ఏలనన నాప్రతినిధి వ్రాసినదాని ననుసరించిగాక గవర్నరుగారి యుక్త న్యాయముతయు పూర్తి తరుకదనమును తామందించుకయైన మార్పియుండ రనియు నాపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

గంధీవిమర్శనలపట్ల మహాత్మునియ యాశ్చర్యములను కాపాడుటకు మీర్ ఆమీరాల్లి గారు నియోజింపబడగల ధని పాటుమాటగ జెటుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

మిక్కిలి గునోహగముగు నుచావన 1918
(రిజిస్టరు) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు)
కాబడినది. కాబడినది.
శుభకాలపురుషి కనుపలనది, నాటిలేని మనోధైర్యమును మహానగళుని ఆత్మాహుళగాని, సారాధముగాని, శేర్మడకడనే సిద్ధము నుంబుడిగ కేవల పున్ననామము.
ని తువాలవై కొన్ని బిందువులు తెలుకరించినచో, మనోగ్యముగా నుజాగుని నిన్నలవరించును.
ఈ డ్రెగ్ మోహము కల సీసాల సుండును.
తిన్నవైజా (అర్రా) సీసా 1.5 క 0.20
అధ్యురకము వైజా 1-4 డా. ,, 0.12-0
లోకవైజా 2 ,, ,, 1.4-0
వైజా 4 ,, లో 1/2 కొమ్ము ,, 3-00
బి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-3 0-6-0, 3 బుడ్డుకు 0.14-0 ప్రత్యేకము.
ఇట్లె, పట్టణములందరి ప్రసిద్ధులకు ప్రతిపాపులోను దొరకును. ఆ ఆశ్చర్యము నకల నెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగట్టున సీసావైజా, కాడ్డువైజా, అటోదిల్ బహార్ అను శేరుకు పోలింపుడు ఈ ఆటో లెబుచారుయొక్క నులతలుంబులను పోలింకలేయ గోరువ రే దిగ. నవారికి వ్రాసినచో ఆజాకీయ్యులకు నుజాగునకాడ్డు ఉచితముగ వంపుడును.
పో నయోజంబు: అంగ్లంబంబంకా డ్రగ్ అంబు గెనికర్ కంపెని నెం. 155, బమ్మపూడిద సిద్ధి, బొంబాయి.
మహాను రోజుంబు:- మెను తా పురుషోత్తంమూర్తి, వైజాబావూకోడ్డు, మద్రాసు.

ప్లోరల్ ఆయిల్ (908)

పుష్పములలో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తలనూనె సుమారు 25 సంవత్సరములుగా క్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఈ నూనె అధిక సువాసనగలదియు, తలకు చల్లదన మిచ్చును. ప్రేడుమార్కు పుష్పాల్ ఖరీదు బుడ్డి 1-కి 1 రూపాయ.

కెన్తార్ యి ను హేరాయిలు

తలలో వెంట్రుకలు లేని జాగాలందు రోజు చరుముచుండిన యెడల ధారాళముగా వల్లవి వెంట్రుకలు మొలచును. ఖరీదు సీసా 1-కి 1 రూపాయ.

క్యార్బ్యాలిక్ టూత్ పాడరు టిన్ను 1-కి 3 అణాలు.

ఇదియునుగాక సకలవిధమైన వ్యాధులకు మందులున్నవి. మంచి సువాసనలు గల ఆత్మరు వగైరాలు ఉన్నవి. కేట్లాగునకు వ్రాసి తెప్పించుకోవచ్చును.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd,
91, Upper Circular Road, Calcutta.

Telegram Address:— 'Rasayan'.

Local Agents

P. Rangiah Chetty & Sons, Madras. M. R. Chandra & Co, Madras.
Indian Industrial Co., , Madras Swadeshi Stores, ,

కుంతలై వాసనలైలుము.

(1299)

కుంతలై వాసనలైలుము గురించి ముఖ్య పురుషులను డాక్టర్లు సర్ రిపోర్టులు చేసి వారంతా పొగడినవాలులను మీరు చూచినచో వారట్లు వ్రాసినందులకు మీరు ఆశ్చర్యమును తీర్చుకొందురు. వెంట్రుక స్థానములను బలపరచి తిరుగజేయుట కై ట్రించును. ఎప్పుడొక్కటా నిండు బొట్టుకలిగి నుతోడనుగ నుండగలదు. కుంతలైలు మీకు జేసిన ఇట్టిచేయన ఇతరులకు చెప్పి కుండగ నొరుండదగునా? మీ కుంతలైలు నూనెను రెండు మాసములనుండి వాడుచున్నారము. మా బంధువులలో నొకడు చాలకాలమునుండి వెంట్రుకలు రాలిపోవుచు వ్యసనపడుచున్నాడు. ఒక నెల కుంతలైలు వాడిన వెంటనే బొట్టు మరల పూర్తిగ వెరిగినది. మంచి సువాసన గూడ కలది. వాసనరానికొనినదివ కూడ పోవాలదు. మదరాసు రాజధాని స్కూలు కాజుకోర్టు ప్రధాన వ్యాయాధికారి (చివు ఇడ్జి) సి. కృష్ణన్ (అగ్నివర్మ) వారు అటు లాగా రిట్లు వ్రాసియున్నారు:

ఈ మి తలనూనెను పరిమళద్రవ్యమును వాడియుంటిని. ఇండియాలో నీను కాచినంతవరకు ఇది చాల ప్రశంస పొందినది నొక్కి చెప్పగలను. మదరాసు ఎస్టిలిషిడ్ కార్పొరేషన్ డి. వి. హనుమంతరావు గారిట్లు వ్రాసిరి:— ఇట్టి పరిమళద్రవ్యములు భారతీయులచే వియోజితములుగానుచు భారతీయుల ప్రతిభా విశేషమును వారి ఆత్మాభిమాన తెల్లనుచున్నవి.

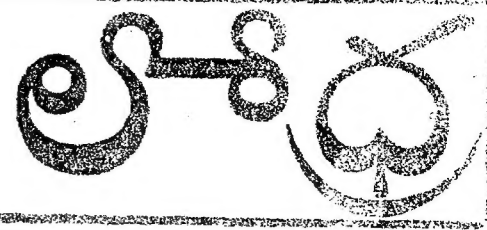
For Prices terms of Sub-Agency to
K. N. V. Iyer & Co., Thambuchetty Street, MADRAS.
నలు ఏజన్సీ వరకులు మున్నగువాటిని కొలువారు, మదరాసు, తిరుకెట్టి వీధిలో మన్న మా సోమ ఏజంటులు కే. ఎన్. వి. అయ్యరు అందు కంపెనీవారికి వ్రాసికొనవచ్చును.
H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జి, మంచిమందు
బట్టి 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 8-8 10-కి రూ. 25.
తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మముమీద గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్మములో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టకచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.
గుర్తులు:— దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసికాకుట, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేని కఠినమంటిట వ్యాపించి నిద్రపట్టని జల ఏర్పడును.
చికిత్స:— పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయ్యున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము:— 1. మందు లోచర్మములోనికి పోవు యును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడకలయును. 3. పురుగు తిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.
అమృతాంజనంధిపో - బొంబాయి - మద్రాసు

అమృతాంజనము

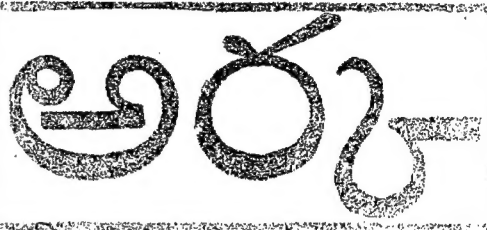
అమృతాంజనము నూనె సీసా 1-కి రు. 10-0-0
తలనొప్పుల మాన్యుట.
కొద్దికొద్దిగా వాడగలము.
వారమున్ను పోట్ల పోగొట్టును.
శిశువాధవగలగి యుండును.
ప్రతియుంల నొందగలము.
అమృతాంజనం నొప్పలకు వివ్యామృతము
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు
మా తేలుపిందు అన్నిమందుల కంటె
మిక్కిలిమరుగుగా పనిచేయును. వెల 0-8-0.
అమృతాంజనము డిపో, తిరుకెట్టివీధి, మదరాస్

గర్భాశయ నోగనివారీ:— శ్రీలక్ష్మ గణపతి
ముతుకూల బహిష్టి కాకుండుట. అకాలబహిష్టి, మైల జాగి
గాను, తక్కువగానుపోవుట, మనుమరొగము, సంభావనతో
రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు,
ఆరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధి
లను ముడుపును.
వెదబుడ్డి రు. 8-0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ
కము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేనా
వ్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సత్తుక, కడుపులో మంట
మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని
మొఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.
వెదబుడ్డి రు. 8-0-0. చిన్నది రు. 1-10-0.

జ్వర నివారణ బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
పోలిగుకమినరు ఆఫీసు రోడ్డు, ఎలంబూరు, మద్రాస్.
166 (కాంచీ: 9, బంధన వీధి, మద్రాసు..)

పాల్వపు వేంకటాచల కవి

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.
కామయమార కస్తూరిమాత్రల నిర్వృత్తినను
వరికింపుడు.

ప్రతి వక్తరమునకు అక్షరకొలది సీసా విక్రయము
బడచున్నది.
ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగా,
మలియాల్, నా, ఫీజి, నిలంద్, ఈస్ట్రేలియా, మున్నగు
ప్రతేకములవారు మాన నీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించు
చున్నారు.
మహాభాగము "పండితుల కామయమార" కస్తూరి
మాత్రల సీసా మీ యింట నున్న యెడల, మాటికి లైన్లు
సమయమున, రిక్షించి, పెండ్లి పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును
కేవలము, శివవాతము, అజీర్ణము, పొర్లువ్యాధి
జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము నొప్పి,
చలహీనత, అనాగోగ్యము, పెద్దనీటిమండి గలగు వికారము,
చిన్న బిడ్డలకు గలగు జ్వరము, దగ్గు, కాయాపు, మరియు
ననేక నోగములును, ఈ సిద్ధాంతము సేవనచే శాస్త్రవేదము
పోయి నిద్రము గలుగును
వైద్యములో నీ కవిధము అనునట్టియు మహాభాగ
కములకు కర్మాటక మాలికలనుండియు యావధములు
తియూరు చేయుచుండును.
విశిష్ట నామవ్యాధిర నురుకులు, ప్రతి సీసా
మకు ఉండును; చూచి తీసికొనకలెడు.
అనాగోగ్యము, ప్రతిసీసాలో గూడ
యూండును. 160 మాత్రమున సీసా పీతగా ఆ,
పాతమి.
6 సీసా పోగలూ తెప్పించిని
కాం భియ్యుతోచేరి రూ. 1-5-0
7 సీసా లోకనాది కొలన 2-14-0
8 సీసా లోకనాది కొలన 6-5-0
మన ప్రకోగములకు మాత్రమే అయ్యున్న
మన సిద్ధాంతమును జూరకును.
ప్రతి సీసా కామయమార వైద్యశాల, మద్రాసు.

